

מדינת ישראל

משרד הממשלה

90 12/19

משרד

ועדת הקצרה: מועמדות בענין פרשת
העלום של ילדים מבין עולי תימן
בשנים 1954-1956

ג'אויף
א"שג נ"א - 24/7/95
סניף ג'

מס' תיק מקורי: 90 12/19

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - פרוטוקול
מישיבות הועדה - סדרה ב - פרוטוקול מיום
מזהה פיזי: 9744/19-ג

מזהה פריט: 000e3yk
כתובת: 2-109-3-6-6

תאריך הדפסה: 05/07/2016

מחלקה

פרוטוקול שירותי משרד 1993 בע"מ

בן יהודה 2, ירושלים טל: 02-234851, 02-248537 החשמונאים 100, תל אביב, טל: 03-5626105

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23/7/95

24/7/95

חברי הוועדה:

יו"ר - שופט בדימוס - יהודה כהן.
חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

מיגוון שירותי פרוטוקול

- * רישום פרוטוקולים בוועידות, בורריות, בתי משפט
- * הקלטות ופיענוח סרטים וקסטות
- * תירגומים מקצועיים בכל השפות
- * אספקת כח אדם מקצועי משרדי וטכני
- * הדפסות על מחשב
- * הדפסות על לייזר

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 23/7/95

חברי הוועדה:

יו"ר - שופט בדימוס - יהודה כהן.
 חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
 חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

כ.ה. יהודה כהן: אני פותח את ישיבת הוועדה היום 24.7.95, והעדה הראשונה היא עליזה טובול בתיק 93/95.

תיק מס' 93/95 - העדה - הגברת עליזה טובול

כ.ה. יהודה כהן: הגברת טובול, את עלית לארץ בשנת '48 ממרוקו, משפחתך ומשפחת הורי בעלך,

עליזה טובול: טובול.

כ.ה. יהודה כהן: טובול וגם ילד בן שנה וחצי.

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: עכשיו את לא מזכירה את שם הילד,

עליזה טובול: לא.

כ.ה. יהודה כהן: למח?

עליזה טובול: למח אני לא מזכירה אותו?

כ.ה. יהודה כהן: במכתב לא כתוב שם הילד?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

עליזה טובול: כן?

כ.ה. יהודה כהן: אני לא מצאתי את שם הילד אז תגידי לנו עכשיו.

עליזה טובול: רונן קוראים לו. רוני כן.

כ.ה. מימון: רוני כן. יש תעודה.

כ.ה. יהודה כהן: אני חשבתי שזה בעלה אני לא ידעתי.

עליזה טובול: לא בעלי טובול משה.

כ.ה. יהודה כהן: בסדר אני רק מסביר, אז שמו רוני כן?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: עכשיו את מתחילה ואומרת "גרנו בפרדס חנה"?

עליזה טובול: כן אנחנו גרנו שם,

כ.ה. יהודה כהן: זה המקום שחביאו אותכם אליו?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: מהמטוס או מה,

עליזה טובול: כן, מהאונייה,

כ.ה. יהודה כהן: מהאונייה ישר למחנה העולים בפרדס חנה.

עליזה טובול: כן פרדס חנה כן.

כ.ה. יהודה כהן: אז תספרי לנו, כי את אומרת פה שאנשים מחסוכנות

באו לקחת את, אתם גרתי שם באוחלים?

עליזה טובול: כן באוחלים,

כ.ה. יהודה כהן: או בצריף?

עליזה טובול: לא. באוחלים. אחר כך באו אלינו, אמרו, חבל הילדים

פה, אז אנחנו רוצים לקחת אותם למקום טוב ושיהיה לחם

הילדים טוב טוב יותר טוב מפה מהאוחלים, אז לקחו אותנו,

היינו חולכים לראות אותו וזה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. יהודה כהן: רגע רגע, זה שהייתם הולכים לראות אותו זאת

אומרת שהמקום הטוב טוב זה היה בתוך המחנה?

עליזה טובול: ככה אמרו לנו. כן.

כ.ה. יהודה כהן: אבל אתם הלכתם לראות אותו, אז את יודעת.

עליזה טובול: בסדר הלכנו ראינו אותו וביקרנו אותו, ף,

כ.ה. יהודה כהן: איפה המקום הזה ש,

עליזה טובול: בבית חולים בפרדס חנה,

כ.ה. יהודה כהן: בית חולים לא בית תינוקות?

עליזה טובול: בית חולים אני לא יודעת איזה אני לא יודעת בדיוק.

כ.ה. יהודה כהן: היום את יודעת מה זה בית תינוקות?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: אז זה היה בית תינוקות או בית חולים?

עליזה טובול: לא יודעת באמת את זה לא חקרתי.

כ.ה. יהודה כהן: בסדר, ספרי לנו הלאה.

עליזה טובול: אחר כך יום אחד טוב אמרו לנו שאנחנו צריכים להעביר

אותו, יהיה לו מקום יותר טוב לילד אז הזמינו אותו

הלכנו לשמה, ראינו את המקום וכל פעם,

כ.ה. יהודה כהן: ספרי ספרי על המקום, מה זה היה,

עליזה טובול: זה בעפולה. בעפולה.

כ.ה. קובל: בית חולים בעפולה?

עליזה טובול: בית חולים בעפולה כן.

כ.ה. יהודה כהן: רגע אחד, אנחנו יודעים את הסיפור את לא צריכה

למחר אנחנו רוצים לשאול אותך שאלות על דברים שבתוך

הסיפור, עכשיו, הילד היה בבית תינוקות או משחו כזה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

רגע, אל תתערבי תשמעי את השאלה עד הסוף. בתוך המחנה
 בפרדס חנה, אמרו לך: אנחנו לוקחים את הילד למקום יותר
 טוב,

עליזה טובול: כן,

כ.ה. יהודה כהן: והביאו אותו לבית חולים, גם אותכם הדריכו לבית
 חולים,

עליזה טובול: גם אותנו כן,

כ.ה. יהודה כהן: אז מה זה הם חשבו לגדל אותו בתוך בית חולים או?
 עליזה טובול: לא.

כ.ה. יהודה כהן: אז למה בבית חולים.

עליזה טובול: הם אמרו שזה מקום יותר טוב זה כמו בית חבראה לילד
 וזה ככה שכנעו אותנו,

כ.ה. יהודה כהן: השאלה פשוטה, הם לא אמרו לך שהילד חולה ובשביל
 זה לוקחים אותו לבית חולים?

עליזה טובול: לא. אמרו לנו ככה, אבל מה הם עשו רמאות שרצו לחטוף
 אותו כבר, אמרו לנו צריך לבוא לתת דם, ואמא שלי ובעלי,
 אני הייתי בהריון עם הילד שלי עכשיו שיחיה בריא, הייתי
 בהריון אמרו לי אסור ולקחו להם דם מסכנים הרגו אותם,
 לקחו להם יותר מידי אפילו עד שהתעלפו וחלכנו פעם פעמים
 ביקרנו את הילד היה בריא ושלם, אחרי זה אמרו לנו שהילד,
 כשהלך אבא שלי זכרונו לברכה, של בעלי, אמרו לו: כבר מת
 ובאה חברה קדישא לקחה אותו. מה זה? לפני 3 ימים היינו
 שמה, כבר לא, כבר 10 ימים הילד מת ונגמר, אז זהו אנחנו
 חאמנו להם ונגמר. אני מה אני אגיד לך, כשכבר התחיל

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

חעניין להתברר ושמענו וזה, גם אני עשיתי מכתבים מלאתי איפה שהתימנים שלחתי מכתבים הכל אבל זהו אף דבר לא התברר עד עכשיו אז אני כששלחתם לי את המכתב, הלכתי למשרד הפנים ואמרו לי שהילד שלך חי ובריא הוא גר ברווחה.

כ.ה. מימון: רווחה. יישוב רווחה.

עליזה טובול: כן. רווחה. אז אמרו לי שהוא בריא ושלם אז התחלתי כבר,

כ.ה. קובל: חכי רגע,

כ.ה. יהודה כהן: כן גברת טובול תשלימי את מה שרצית להגיד.

עליזה טובול: אז זהו כששמעתי את זה אז בכיתי והתעורר לי כל המצב יותר גרוע וזה ושמחתי, בכיתי ושמחתי, אבל אני רואה שום דבר לא, ומישחו שיהיה בריא מהעבודה שלי התחיל לחקור ולחקור שמה איפה שהכורדים במושב הזה, ואמר לי יכול להיות שהוא עבר יכול שהחליף השם שלו אחר, אני לא יכול שמה גרים רק כורדים וזהו.

כ.ה. יהודה כהן: כן. אם איני טועה אתם הלכתם ליישוב רווחה נכון?

עליזה טובול: לא. לזבדיאל. אנחנו היינו במושב זבדיאל איזה 3 חודשים או 4 חודשים,

כ.ה. יהודה כהן: אבל כאשר אמרו לכם, כאשר בתעודה היה כתוב שהוא גר ביישוב רווחה.

עליזה טובול: כן,

כ.ה. יהודה כהן: הלכתם לראות אם אתם יכולים למצוא אותו.

עליזה טובול: לא. מישחו מהעבודה אמרתי לך שהוא גר שמה, עכשיו רק

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

, רק עכשיו זה לפני שבועיים שלוש שלחתי לכם את המכתבים
 אז הוא הלך וחקר וזה ואומר שום שם הזה אין, לא יודע מה
 קורה.

כ.ה. יהודה כהן: את חושבת שהיית מכירה אותו?

עליזה טובול: עכשיו לא. איך אני יכיר אותו?

כ.ה. יהודה כהן: בסדר. עכשיו יש לי שוב שאלות על בית חולים
 בעפולה.

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: אמרו לך בפרדס חנה שרוצים להעביר אותו לעפולה,
 כדי שיחיה לו יותר טוב, חיים יותר טובים,

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: לא אמרו לך שום דבר שהוא חולה או משחו כזה,
 עליזה טובול: כלום. אפילו שנפטר לא הודיעו לי. לא הודיעו לי
 מפרדס חנה לא הודיעו כלום.

כ.ה. יהודה כהן: בפרדס חנה, אתם הייתם בפרדס חנה כשהוא נפטר?
 ונודע לכם רק כאשר הלכתם לראות אותו בעפולה?

עליזה טובול: כן זהו.

כ.ה. יהודה כהן: אחרי שלושה ימים שהוא היה בריא ושלם.

עליזה טובול: שלושה ימים אנחנו היינו שמה, ואחרי שלושה ימים
 בעלי ואבא שלי הלכו לראות אותו, אמרו כבר מת 10 ימים,

מה זה יכול להיות 10 ימים אנחנו רק לפני 3 ימים

כ.ה. יהודה כהן: עכשיו, איך אמרו לכם שהוא הולך למרות שהוא ילד
 בריא הוא הולך להיות בבית חולים עפולה ואחר כך באו
 וביקשו שיתנו לו מנות דם? אמרו לכם משחו? מה פתאום,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

עליזה טובול: כלום לא אמרו לנו אמרו לי שהילד חולה, אבל אתה
 רואה את הילד בריא ושלם,

כ.ה. יהודה כהן: זה מה שרציתי לשמוע,

עליזה טובול: כן, הילד היה בריא ושלם ראינו אותו,

כ.ה. יהודה כהן: תחזרי אני רוצה לשמוע מפיך כי לא אמרת אף פעם
 שאמרו לך שהילד חולה, מתי אמרו לך שהילד חולה?

עליזה טובול: זהו כשהלכנו פעם אחרונה כשהלכנו לקחת דם, שאמרו
 הילד חולה, אבל הילד לא היה חולה לא כלום הילד היה בריא
 ושלם.

כ.ה. יהודה כהן: אבל אמרו לך שהילד חולה?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: וביקשו מנות דם וההורים שלך גם כן נתנו מנות
 דם,

עליזה טובול: כן נתנו.

כ.ה. יהודה כהן: את אפילו חושדת שהמנות דם הזיקו להם שבסופו של
 דבר הביאו אותם לסף המוות.

עליזה טובול: כן.

כ.ה. יהודה כהן: והפעם הראשונה שאמרו לכם שהילד חולה ושרוצים,

עליזה טובול: הילדה שלי אפילו היתה בהריון וחיתה לה הפלח מזה.

כ.ה. יהודה כהן: טוב. אין לי יותר שאלות.

כ.ה. מימון: כן לי יש כמה שאלות. יש פה תעודה שאת העברת לנו
 שחוצאתם עכשיו,

עליזה טובול: כן.

כ.ה. מימון: ממשרד הפנים שכתוב פה שהמועד האחרון שרשום במרשם

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

האוכלוסין הוא שהוא גר בישוב רווחה.

עליזה טובול: כן. ככה אמרו לנו. כן.

כ.ה. מימון: עכשיו, אתם בדקתם את תעודת הזהות? זה אותה תעודת זהות של רוני?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. מימון: בדקתם?

עליזה טובול: בדקנו. לא. תעודת זהות אין.

כ.ה. מימון: אין לכם תעודת עולה שמה היה רשום תעודת זהות שלו?

עליזה טובול: לא יודעת אם,

כ.ה. יהודה כהן: רק רגע תראה את שתי התעודות הם במספר רץ,

כ.ה. מימון: לא התעודה השניה היא שלה, היא של האמא,

עליזה טובול: שלחו לנו לצבא, שלחו לנו לגן הכל. שלחו לגן, שלחו

לצבא גם.

כ.ה. מימון: לפי תעודות הזהות באמת הוא מיד אחרי האמא שלו

מופיע. אז זה כנראה אותה תעודה.

עליזה טובול: כן.

כ.ה. מימון: זאת אומרת שהוא רשום עוד חי במשרד הפנים?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. מימון: בן כמה הוא היה כשהוא נפטר, כשהוא לא נפטר כש..

עליזה טובול: בן שנה וחצי,

כ.ה. מימון: בן שנה וחצי? כי יש לנו מסמך של "שלגי" כאילו הוא

היה בן 11 חודש,

עליזה טובול: לא.

כ.ה. מימון: הוא היה שנה וחצי.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

עליזה טובול: שנה וחצי.

כ.ה. מימון: הוא היה הבן הראשון שלך?

עליזה טובול: כן. הראשון.

כ.ה. מימון: כמה זמן הייתם בארץ עד שלקחו אותו? בערך לא בדיוק?

עליזה טובול: איך שהגענו איך שהגענו לפרדס חנה מיד לקחו אותו.

כ.ה. מימון: מיד בימים הראשונים, טוב, תודה.

כ.ה. קובל: אני רציתי לשאול אותך שאלה, במכתב את מוסרת שקיבלת

חודעה לרישום בגן הילדים. א) כשקיבלת את החודעה כבר

גרתם בזבדיאל?

עליזה טובול: לא. היינו גרים בירושלים.

כ.ה. קובל: הייתם גרים בירושלים, ולירושלים הגיעה החודעה?

עליזה טובול: כן.

כ.ה. קובל: על שמו?

עליזה טובול: על שמו. גם מחצבא.

כ.ה. קובל: גם לצבא. שמרת אחד מהמסמכים האלה?

עליזה טובול: לא שמרתי אני אגיד לך את האמת, כשאמרו לי מת אז

אני התייחסתי לזה כבר פחדתי אפילו לראות את זה, שהגיע

לגן מה אני אגיד לך לא מסרתי.

כ.ה. קובל: טוב תודה.

כ.ה. יהודה כהן: תודה רבה. עדאני

העדה הגברת מרים עדאני

כ.ה. יהודה כהן: אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת את כל האמת

ורק את האמת. המכתב שלך קצת מפתיע אבל יכול להיות שזה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

קורה שאת אומרת שאת מבקשת לברר פרטים על אובדן אחות

אימך בשנת '50.

מרים עדאני: בשנות ה-50.

כ.ה. יהודה כהן: את היית כבר אז?

מרים עדאני: לא.

כ.ה. יהודה כהן: אה, טוב בסדר.

מרים עדאני: אני חושבת שאני לא עושה רושם שאני משנות ה-50.

כ.ה. יהודה כהן: אז בסדר טוב. הורייך עלו ארצה בעליית "מרבד

הקסמים" עם הוריהם, ואימך היתה נשואה וחיתה כבת 18 וגם

אביך באותו גיל. בכל המכתב את בכלל לא מזכירה את אביך.

מרים עדאני: כי מדובר באחות אימי.

כ.ה. יהודה כהן: סליחה?

מרים עדאני: מדובר באחות אימי.

כ.ה. יהודה כהן: הוא לא התעסק בזה.

מרים עדאני: לא שהוא לא התעסק, מדובר פה בעדות, זאת אומרת מסירת

העדות היא על אחות אימי.

כ.ה. מימון: נעמי?

מרים עדאני: כן.

כ.ה. יהודה כהן: שמח נעמי יצחרי. טוב. תואילי למסור לנו את

הפרטים לפי הסדר.

מרים עדאני: או.קי. אני בעצם רוצה לדבר על אחות אימי ואני בעצם

לא כל כך מייצגת את אימי אם כי אני אייצג את אימי אבל

אני רוצה לייצג את סבי זכרונו לברכה, ואת סבתי שתאריך

ימים. סבתי לא יכלה להגיע היא כבר יש לה בני נינים

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

שתחיה בריאה ואני לא חושבת שלחעמיד אותה בסיטואציה הזו מתאים ויש לה את היכולת הפיזית והנפשית לעמוד בזה. אימי לא כל כך הרגישה טוב למרות שהיא כן חשבה להגיע אבל היא לא הגיעה. יש לי אח שגם מטפל בכל העניינים הללו שהוא סגן ראש עיר בראש העין והוא פשוט במילואים אז נבצר ממנו להגיע, אז הוא קצת טכנית לא כל כך נוח לי אבל אני חושבת אני אייצג אותם מספיק טוב. לפני שאני רוצה לדבר על העדות אז ברשות השופטים אני רוצה לומר כמה מילים, אני חזכרתי בזמנו כשדיברתי לגבי הסיפור, לגבי העדות של חמי וחמותי, אז סיפרתי שהם היו בצל הטרגדיה הזאת לאורך כל הדרך וכתוצאה מזה כתבתי את החצגה והילד איננו. כל פעם כשעליתי על הבמה אני ציינתי גם את הסיפור של אימי, כי אני זוכרת שבתור ילדה תמיד כביקשתי מאימי אמא תספרי קצת על העליה איך הגעתם לארץ איך היה אז מאוד מאוד נעים לשמוע את זה וזה גם מאוד מעניין. אז אחד הדברים הנוראים שאמא שלי כל הזמן סיפרה, זה חוץ מהכמיחה שלחם להגיע לארץ ישראל ארץ הקודם שרבי שלום שבזי כתב על ארץ ישראל את כל שירי הגאולה והכיסופים, אז חוץ מזה אחד הדברים הנוראים שאמי כל הזמן סיפרה זה איך היא עלתה למטוס, סבי היה עשיר אדיר בתימן, וכדי לתאר את העושר שלו בתימן אז למעלה ממאה איש ישבו בשולחן אצלו לאכול כמעט בכל יום הוא פירנס חמון חמון אנשים הוא היה איש חסד מאוד מאוד גדול. אימי בכורתו. והיא חיתה עטורה תכשיטים כשהיא הגיעה לארץ חיתה פשוט מלאה מלאה תכשיטים, התכשיטנות היה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

הענף המפותח בתימן אני מניחה שזה ידוע, והיא אומרת כשהיא עלתה למטוס אז אמרו לה שהתכשיטים שלה יטמאו את הארץ הקדושה. ופשוט נישלו אותה מכל התכשיטים שלה. לא רק לה אמרו את זה, עכשיו, אמרו להם גם כן אני מכירה מתוך המחקר שעשיתי כתוצאה כמו כל בימאי וכמו כל מפיק שחולך לעשות הצגה הוא עושה תחקיר, וכתוצאה מהתחקיר שעשיתי אז שמעתי גם הרבה מאוד נשים וקרובי משפחה שאמרו להם שהתכשיטים יכבידו על המטוס. אותו דבר גם כן לגבי כל הענין הזה שלקחו להם את ספרי התורה ואת כל החפצים והרכוש לקחו להם. למרות שהועדה בעצם עוסקת בענין העלמם של ילדי תימן אבל פשוט לא ניתן להפריד בין שני הדברים, כי לדעתי היה פה משהו שיטתי נוראי זדוני הייתי אומרת. ואני חושבת שפשוט, אתמול יצא לי לדבר עם איזה שכן שגר פה בארץ הוא אדם חילוני והוא גר בארץ עוד לפני קום המדינה והוא אומר לי את יודעת איך התייחסו לתימנים? הוא ראה אותי בטלויזיה כנראה באחד השידורים כנראה צילמו והוא ראה את דמותי והוא אמר לי אני חושב שראיתי אותך בטלויזיה, אנחנו בתור ציבור דתי לא מחזיקים טלויזיה בבית, אז הוא אומר לי ראיתי אותם עם האנשים של משולם. אמרתי לו אני אגיד לך את האמת לא ראית אותי עם האנשים של משולם ראית אותי בועדת החקירה לענין הטיפת ילדי תימן כתוצאה מ... ו... ו... טוב אז הוא אומר לי את יודעת מה אני רוצה להגיד לך, אדם חילוני שמאלני, הוא הגדיר את עצמו כשמאלני, הוא אומר לי, את יודעת כשהגיעו התימנים

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לארץ חתייחסו אליהם כאל פרימיטיבים, כאל נאיבים, פשוט ניצלו את התמימות שלהם, כך הוא אומר. הוא מנסה להבין את הגישה שהיתה בזמנו ליחדות תימן. אני רוצה להגיד כמה דברים גם בעקבות התחקיר שעשיתי חוץ מהעדות של אימי, חיום בערב יש בקבר יוסף הצדיק יום שהוא מוקדש לתפילה למען הנעדרים היהודים בעולם. יוסף הצדיק היה הנעדר הראשון ובעקבות הסיפורים ששמעתי ובעקבות כל החצגה שחפתי אני חושבת שהתפאורה בהצגה שלי היה דמעותיה של אם וחמוסיקת רקע שהיתה היתה קול דממה דקה שהשתיקה לאורך שנים את כל הפרשיה העגומה הזאת הנוראית הזאת. איך אפשר לחשוב, אני עמדתי כאן ושמעתי את האישה הזאת שאמרה שאמא שלה בת 70 ואביה בן 80 ואמא שלה מחכה כל יום אולי הבן שלי ידפוק בדלת ויגיד: אמא אני הבן שלך, אבא שלה כל חיום חי עם התחושה הזאת מי יגיד קדיש אחרי או האישה הזאת שעמדה כאן ואמרה שאמא שלה לפני שהיא הלכה, הקדרית הזאת שלפני שהיא הלכה והיא אמרה לה תשגיחי היטב על חבת שלי והיא כל הזמן היה במשך 40 שנה עם התחושה האיומה הזאת שמא היא עוד מעט תלך לעולמה והיא תפגוש את אמא שלה בעולם חבא. מה היא תגיד לאמא שלה כשהיא תפגוש אותה? אמא לא השגחתי מספיק על חבת שהפקדת בידי? איך אפשר להיות בתחושה הנוראית הזאת? יש לי שכנים שחם ניצולי שואה, ... איומה במשך כל התקופה שאני עושה את התחקיר הזה ושאני היה את התחושה הזאת אני רואה. זה יותר איום מחשואה. כשעשיתי את החצגה יש לי חברה ששיכלה בן בקו 6 באוטובוס

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

בבית וגן והיא אומרת לי, מרים הטרגדיה הזאת יותר נוראית
 היא שיכלה את בנה היא היא ראתה אותו בפיגוע והיא אומרת
 לי, מרים זה איום איך אנשים יכולים לחיות עם הספק
 הזה..

כ.ה. יהודה כהן: סליחה שאני מפסיק אותך, אבל את מדברת אלינו
 כאילו שלנו לא אכפת, אנחנו,
 מרים עדאני: חס ושלום אני לא אומרת שלא אכפת לכם אני מביעה את
 תחושותי.

כ.ה. יהודה כהן: את לא מדברת, את לא מדברת על עובדות את מתארת
 לנו תחושות שאנחנו מבינים אותם. אז בשביל מי את אומרת
 את זה? בשביל הציבור?

מרים עדאני: אני רוצה להביע את תחושותי, לא אני רוצה להביע את
 תחושותי.

כ.ה. יהודה כהן: לא. אז תכתבי כתבה. אנחנו לא יכולים לשמוע כל
 כך הרבה זמן דברים שחם לא שייכים לעצם השאלות שעומדות
 בפני הועדה. כלומר מי עשה את הדברים האלה, מי גרם
 לדברים האלה וכולי אני לא רוצה שתחשבי שאני מתעלם או
 מתכחש או זה לא אכפת לי אבל יש גבולות מסויימים אנחנו
 לא רוצים שחדוכן הזה ישמש לחצרות, גילוי רגשות וכולי
 וכולי ואת מספרת לי לא רק על עולי תימן אלא גם על אם
 שאיבדה בן בתאונת אוטובוס או, אז עד איפה הפיגוע
 באוטובוס עד איפה נגיע אנחנו רוצים לגמור את הענין הזה,
 וחקצבנו לזח תקופה די ארוכה ככה נצטרך לחקציב לזה 5
 שנים אם כל אחד יבוא ויחזור על הדברים האלה שחם מובנים

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לנו. זה לא מוסיף כלום לשאלה מי עשה את הדברים ואיך עשו ומדוע זה קרה וכולי.

מרים עדאני: או קי. אני בהמשך דבר, . . . הרבה מאוד שאלות שמתעוררות כתוצאה מדברים שהשופטים שאלו במשך הזמן, שבמשך המחקר שלי אני כן הצלחתי להגיע לאיזה קו אני חושבת ולכן אני אומרת את הדברים. אבל אני מרגישה בכל מקרה כשאני חושבת שסבי היה אומר את הדברים האלה. אני מרגישה שכל אם ששיכלה את בנה בטרגדיה הנוראית הזאת היא בבחינת רחל אמנו ואני מוכרחה להגיד לפחות את המשפט הזה: קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה כי איננו. ואני מקווה שהאימהות האלה יזכו להגיע באמת לושבו בנים לגבולם. עכשיו אני רוצה לספר דברים שאבי סיפר למרות שזה לא שייך לעדות של אימי אבל אני רוצה לספר את זה לגבי איך שכשחם עלו ארצה מה שקרה.

אבא שלי בזמנו עסק בפוליטיקה והוא גם במשך השנים היה ראש מועצה אבי סיפר שכשחם הגיעו, ניתקו את כל המבוגרים מן הילדים לא נתנו למבוגרים גישה להגיע לילדים וללמד אותם. הוא הגדיר ששמו אותם בתוך מן חצר כזאת מגודרת ולא נתנו גישה למבוגרים,

כ.ה. מימון: איפה באיזה מקום?

מרים עדאני: בראש העין.

כ.ה. מימון: כשהגיעו כבר לארץ?

מרים עדאני: כשחם הגיעו לארץ כן. יש לנו קרוב משפחה שהוא בן דוד לא בדיוק בן דוד ראשון אבל הוא קרוב משפחה, בתימן

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

התחתנו ככה די קרובים וקוראים לו צדוק עזאני הוא גר
חיום בבני ברק הוא היה גר הרבה מאוד שנים ברעננה. הוא
סיפר לנו בעדות ראשונית ואני מקווה ואנחנו יוזמים שהוא
יגיע להעיד כאן, איך שלקחו אותו עם קבוצת בחורים לאיזה
יישוב מרוחק הוא לא יודע לאן מנותק מכל וכל, ושמו אותם
לבד במשך תקופה של כמה ימים, כשחם גילו שחם נמצאים לבד
וחם מנותקים, גזרו להם את הפיאות ופשוט ניתקו אותם
בצורה איומה. והוא סיפר איזה סיפור חבל שאני אספר את
הסיפור במקומו כי כשהוא יספר את זה זה פשוט איום לשמוע
את זה. והוא סיפר איך שחם גילו שפשוט רוצים להבריח אותם
שרוצים לעשות להם משחו הם לא ידעו מה כמובן, אז הם
החליטו פשוט לברוח אז הם קמו ובהרפתקאה שאפשר לכתוב
עליה ספר שלם הם פשוט קמו וברחו, עד שחם הגיעו כי הם
עשו כיברת דרך של קילומטרים עד שחם הגיעו לאיזה רחוב
וחם עצרו טרמפים וחם הגיעו בדרך לא דרך יש כאן מגמה
איומה לנתק את הילדים מהחורים שלהם, חמי סיפר זה שהיה
כאן הוא עבד בבית חולים חדסה בראש העין אחרי שהוא הגיע
מעדן הוא עלה וירד חמי, והוא סיפר שכשהוא עבד בבית חולים
חדסה היו ילדים בבית החולים ללא הורים והוא היה אצלי
חשבוע הוא אומר לי אני מתלבט אם לבוא ולספר את זה או לא
אמרתי לו: דוד מה פתאום לחתלבט אם לספר את זה. הוא אומר
לי, הילדים האלה היו ללא הורים הם היו בריאים והשאירו
אותם הרבה זמן בבית החולים. וחמי חשב שזה הורים שעזבו
את הילדים שלהם. אך אחר כך התברר לו שזה ילדים שלקחו

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

אותם ממקומות מרוחקים ושמו אותם בבית חולים חדסה וניתקו אותם. יש לי חברה שאני לא רוצה להגיד את שמה כאן כי היא אישה דתית ואני לא רוצה יש כאן פשוט כתבים בחוץ תמיד שומעים מישהו דתי אז עושים מזה הרבה יותר ממה שזה באמת. האישה הזאת אבל היא תבוא לכאן לעדות בעזרת חסם. האישה הזאת סיפרה שאבא שלה איש חרדי, ראה שלוקחים ילדים תימנים והוא לקח ילדים תימנים וגידל אותם. והוא אמר להם חסם מאומצים אבל הוא ראה שלוקחים אותם ועושים מהם חילוניים אז הוא אמר למה שאני לא אקח ואעשה אותם דתיים? בזמנו חמדינה הרעישה עולמות גייסה את כל המודיעין של מדינת ישראל שהיתה בחיתוליה והיתה בסכנה של ערבים ומסתננים ומה לא. בשביל למצוא ילד אחד שכבר הוזכר כאן את יוסל'ה שוכמכר למה? בידי מי הוא היה? בידי סבא שלו שהיה איש חרדי שהוא לקח אותו מידי האמא שלו שהיתה חילונית ועל סף גירושין וכולי סיפור שלם. בשביל ילד אחד. כאן מדובר באלפי ילדים זה לא ילד אחד. זה לא מאות האנשים שהגישו עדויות זה רק מעט מכל הילדים, לי יש ציורי ענק בבית לא יכולתי להביא אותם על חטיפת ילדי תימן אני עומדת למכור את חדירה שלי ונכנס אלי יהודי והוא אומר לי הציור הזה מהו? הוא ראה תימנים, אמרתי לו זה סיפור חטיפת ילדי תימן אז הוא אומר לי: לי לקחו שני אחים תאומים. ועכשיו בחקשר חזה אני רוצה לספר משחו שפשוט זעזע אותי, זה באותה סיטואציה נכנס אלי יהודי אחר גם תימני, הוא מתקשר הוא שואל איך קוראים לכם אמרתי

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

אנחנו משפחת עדאני אנחנו גרים בכתובת הזאת אתה מוזמן לבוא לראות את הדירה. אומר לי: את יודעת מה? אני תימני אבל אני לא אוהב לעשות עסקים עם תימנים. פעם ראשונה שמעתי כזה דבר ולא אהבתי לשמוע את זה. אז אמרתי לו: או. קי. אז הוא אומר לי אבל אני בכל זאת אבוא. בבקשה. הגיע אלי הביתה, הוא מסתכל על הדירה והציורים הם ממש ציורים ענקיים ויש שמה נשר מאוד מאוד גדול ואיש יהודי למטה עם טלית שמתנופפת ורואים שחנשר לוקח ילד תימני ולוקח לו את הכובע מעל הראש זה ביטוי של החטיפה הרוחנית של ילדי תימן והילד אוהז בפתיל של התכלת. אז, בדרך כלל אני אף פעם לא שואלת אנשים מה הם אומרים על הציורים שלי כי בדרך כלל אנשים נורא מחר מתייחסים כל הבית מלא תמונות וחם מתייחסים לתמונות האלה כי הם ממש תמונות ענק. אז אני אומרת לו, לא יודעת אפילו למה שאלתי אותו, תגיד לי מה אתה אומר על הציור הזה? אז הוא אומר לי זה מזכיר לי את הציורים של שאגל אמרתי לו: כן? אז הוא אומר לי, אז אמרתי לו, אתה יודע מה מבטא הציור הזה? הוא מתעלם ולא רוצה לענות לי, אמרתי לו: זה מבטא את סיפור חטיפת ילדי תימן. אז הוא מוריד את הראש, מחייך ומסתובב וחוא אומר לי: תגיד לי, את מאמינה שקרה כזה דבר? אני אומרת לו: מה זאת אומרת מאמינה? בוא אני אספר לך מה עשו לחמותי, אני מספרת לו את הסיפור של חמותי אז הוא אומר לי: בחייך, זה דימיון. את יודעת יש לי חבר מאוד טוב שקוראים לו עמי חובב. עמי חובב אומר שהוא עשה מחקר וזה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

הכל זה דימיון וזה שטויות ויש לו מסמכים. פתאום נזכרתי שכשעשיתי את ההצגה והילד איננו התקשר אלי יהודי בשם עמי חובב ודיבר איתי,

כ.ה. יהודה כהן: סליחה, סליחה אנחנו לא רוצים להכנס לכל העניינים האלה.

מרים עדאני: אני רוצה להגיד משחו זה עדות...

כ.ה. יהודה כהן: אנחנו יודעים על עמי חובב,

מרים עדאני: אני לא מדברת על עמי חובב אני רוצה לדבר על החבר הזה שהציג את עמי חובב. היהודי הזה, אמרת לו, כשאמרתי לו תשמע, זאת אמת נוקבת מה אתה יכול להגיד? אני לא מכירה את עמי חובב כשראיתי שאורה שיפרס צועקת לו שהוא פושע, ממש הזדעזעתי,

כ.ה. יהודה כהן: אני לא רוצה להכנס לעניינים האלה.

מרים עדאני: אני לא מדברת על עמי חובב אבל אני רוצה,

כ.ה. יהודה כהן: תדברי לעצם העניין.

מרים עדאני: זה עצם ענין, השופט אמר קודם שאנחנו רוצים להגיע לאנשים שעשו את זה למניעים שעשו את זה. אני חושבת ש,

כ.ה. יהודה כהן: טוב. עמי חובב לא עשה את זה. עמי חובב מדמיין את זה.

מרים עדאני: אבל אני לא מדברת על עמי חובב. אני אומרת שיש כאן יהודי, שהיה אצלי בבית, וכשאני דיברתי איתו על עובדות וסיפורתי לו דברים שאני חוויתי אותם בתור ילדה, אמא שלי כל הזמן סיפרה את זה היא סיפרה איך לקחו את אחותה, אני תיכף אגיע לקטע של אחותה, אז הוא אומר לי: הוא פשוט

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

מוריד את הראש, מחייך, מרים את הראש ומתאושש ואומר לי, תשמעי זה הכל סיפורים זה הכל דימיונות, התימנים דימינו לעצמם. אמרתי לו: אדוני אלפי איש מדמיינים כזה דבר? אתה יכול להגיד על מישהו אחד שמדמיין על עוד אחד אבל על אלפי אנשים שלקחו להם ילד אמרו שהוא חולה, אמרו שקברו אותו, למה לאשכנזים לא עשו את זה? לא מתו אשכנזים באותה תקופה? לא קברו אותם? רק התימנים מתו? עכשיו אני רוצה לעבור,

כ.ה. יהודה כהן: אז סליחה, אני רוצה לדעת ממך אחרי החערות שלי מה הדבר הזה שחוספת מוסיף לנו?

מרים עדאני: ליחודי הזה קוראים סרי וחוא גר ברמת שרת,

כ.ה. יהודה כהן: לא מעניין אותי, אם הוא רוצה

מרים עדאני: אני רוצה לזמן אותו לחקירה,

כ.ה. יהודה כהן: לזמן אותו שהוא יגיד שהוא לא מאמין.

מרים עדאני: שיגיד שהוא לא מאמין.

כ.ה. יהודה כהן: תראי, אל תתני לנו הוראות ותדברי על הענין של המכתב שלך.

מרים עדאני: אני לא נותנת הוראות אבל אני חושבת אם יש אנשים

שחושבים שיש להם יד בזה אם מישהי אמרה שחרב לאו אמר לה

שתלך לבן גוריון אז אני חושבת ש,

כ.ה. יהודה כהן: את שחקנית ואת כותבת מחזות,

מרים עדאני: אבל זה לא קשור זה ענין של תחקיר זה ענין של,

כ.ה. יהודה כהן: אני אומר שאת משתמשת בדוכן הזה כדי להפיץ את

חדברים שאת עושה, סיפרת לנו על הציורים שלך ועל כל מה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

שחם אומרים וסיפרת לנו סיפורים על אנשים שדיברת איתם
וכן מאמינים ולא מאמינים וזה לא מעניין אותנו ואת
משתמשת לרעה בעובדה שאנחנו נתנו לך להופיע ולדבר בפנינו
כי את משתמטת מלהגיד את העובדות שקשורות באחות אימך.
מרים עדאני: סליחה כבוד השופט, את כל מה שהיה לי להגיד אמרתי
בבמה של בנייני האומה בפני 3,000 נשים,
כ.ה. יהודה כהן: אז לשם מה באת לחזור. אני לא רוצה לשמוע אני לא
יודע לשם מה באת הנה אם את באת...
מרים עדאני: אני באתי להעיד במקום אימי,
כ.ה. יהודה כהן: אז תעידי במקום אימך.
מרים עדאני: ... המחקר שעשיתי, הם מאוד חשובים לעצם החקירה,
כ.ה. יהודה כהן: לא לא לא.
מרים עדאני: למה לא? אם מישהו...
כ.ה. יהודה כהן: תשמעי ממני, אם יש אנשים שיש להם מה להגיד
שיבואו הנה ויעידו. ואת יכולה נוסף לזה להשאיר לנו
רשימה של אנשים שיש להם מה להגיד בענין זה אבל אנחנו לא
מוכנים לשמוע את העדות של אותם אנשים דרכך ובזה אני
אפסיק אותך אם את לא תדברי על הנושא של הבקשה שלך.
מרים עדאני: סליחה כבוד השופט אני חושבת שבזמנו השופטים שאלו:
מי היו האנשים או שמות של אנשים שחושבים שחם לקחו ילדים
או שחם קשורים לזה. אני לא יכולה לבקש מסבתא שלי שיש לה
חיוס בני נינים שהיא תזכור שמות כשהיא עלתה לארץ ולא
ידעה לא שפח, תמימה אפילו את ההגדרה של האנשים שקיבלו
אותה אולי היא פרימיטיבית, לפי דעתם לדעתי היא אישה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

חכמה וכולי, אבל איך אפשר אם יש אנשים שהיום אני חושבת שאולי יש להם איזשהו כיוון או קצה חוט ואני לא אומרת שהם עשו את זה אבל אני חושבת שיש מקום לזמן אותם לחקירה לא לעדות. אני לא חושבת שזה פסול אבל אני אעבור שוב לעיקר העדות. אמי סיפרה שהיה שכן ואני אציין את שמו, שבזמנו קיבל צו גיוס ובאו אליו הבית וחיפשו את בנו בגגונים ומתחת למיטות ואמרו שהבן חי. קוראים לו אשוואל צאלח הוא גר בשיכון ב' בראש העין. יש מישהו גם כן ששוב, שהוא שכן של הורי שקוראים לו סעיד יהודה שגם היה גר בראש העין והוא נלחם כדי לקבל את הבן שלו ואמר לאחות: אם את לא נותנת לי עכשיו את הבן שלי אני פשוט הורג אותך. ממש הוא נלחם על בנו ואז האחות באה ואמרה שהיא מצטערת שהיתה אי הבנה והבן הופיע. עכשיו אני רוצה לציין משהו שאני כן חושבת שזה מוביל לקצה חוט.

כ.ה. מימון: סליחה יש לי הערה בשבילך, אני מציע שתספרי קודם כל את הסיפור העיקרי ואחר כך אנחנו נחליט אם לשמוע מעבר לזה. את כתבת מכתב כתבת מכתב על העלמה של אחות אימך, בואי ספרי לנו את הסיפור. קודם כל את הסיפור הזה. אחר כך נחליט חלאה.

מרים עדאני: בסדר הדברים שאני אומרת זה אלף - כתוצאה מתחקיר שעשיתי ודבר נוסף בגלל שסבי נפטר אז אני מרגישה איזה מן צוואה יש לסבי משום שחלמתי עליו מספר פעמים אז אני מרגישה מן רצון לחביע את דבריו שאני חושבת כי סבי היה אדם מאוד מאוד,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. יהודה כהן: תדברי על עצם העובדות. אני מצטער אני מקבל רגש נחיתות אני חושב שלא מבינים אותי שאני לא יודע להתבטא בעברית. אבל אני התכוונתי שאת תרכזי את דבריך בעניין אחות אימך.

מרים עדאני: או. קיי. לגבי אחות אימי - כשחם הגיעו לארץ אימי חיתה 18, כבת 18 כי בתימן חם לא ידעו בדיוק את גילם המדוייק, ואבי בערך בגיל זהה. אמי כפי שציינתי חיתה בכורתו של אבי,

כ.ה. מימון: בכורתו של סבך לא של אביך.

מרים עדאני: בכורתו של סבי, סליחה. אחותה שכנראה התרגשה מעצם הטיסה הרגישה קצת מיחוסים בבטן. או. קיי. באה האחות לקחה אותה אמרה שאם היא לא מרגישה טוב אז צריך לקחת אותה לבית חולים ואכן היא נלקחה לבית חולים,

כ.ה. מימון: בת כמה חיתה האחות?

מרים עדאני: היא חיתה כבת 12 החערכה היא לא מדוייקת כפי שציינתי.

כ.ה. מימון: גברת נעומי כן?

מרים עדאני: כן נעומי יצחרי. ואז סבתי הלכה לבקר אותה והיא ראתה שהיא מרגישה מצויין הכל בסדר. ליום המחרת סבי הגיע ואמרו לו שהילדה נפטרה. סבי היה אדם מאוד מאוד חכם הוא היה יועץ בתימן של המושל הוא לא היה אדם שאפשר היה בכלל לעבוד עליו, ואמרו לו שהיא נפטרה אז מה? אז אם אמרו לו שהיא נפטרה אז היא נפטרה. או. קיי. תביאו את הגופה. מה אני אספר דברים שכבר שמענו כאן 90 פעם? אני אספר את

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

אותו סיפור? מה אני אספר שהם ביקשו את הגופה שאמרו שהיא חולה וביקשו את הגופה וביקשו תעודת פטירה ולא נתנו להם? לכן אני אומרת הדברים שלו נאמרו. אני יודעת שסבא שלי חדבר היה בנפשו ולכן אני אומרת את הדברים שלא נאמרו מה אני אספר, שאחות אימי לא הרגישה טוב ושאמרו להם שהיא חולה ושם ביקשו את הגופה ורצו לקבור אותה ורצו לשבת שבעה ולא יודעים את יום פטירתה וכולי? אני לא רוצה להיות תקליט שבור כי את זה כבר שמעו פה לפחות 90 פעם, אם נשמעו עד היום כל כך הרבה עדויות אבל היה כאן פרט מאוד מאוד חשוב שאני חושבת שמוביל באמת לקצה חבל הזק מאוד. השבוע כשעליתי באוטובוס אז ישבה לידי אישה תימניה שאני יודעת שהיא היתה מבין ילדי תימן שניצלו. שבאמת רצו לקחת אותה ואימה נאבקה עליה והיא נמצאה. היא תבוא להעיד כאן. בעזרת השם. האישה הזאת אומרת לי תשמעי מרים אני רוצה להגיד לך משהו מאוד חשוב. היא לא רצתה לבוא להעיד, היא אומרת לי מה תועיל לי העדות הזאת? אמרתי לה: תשמעי, זה ועדת חקירה ממלכתית יש לה את כל הסמכויות את חייבת לבוא להעיד מה זאת אומרת? היא אומרת לי: תשמעי עבדתי בבית חולים מסויים אני לא רוצה לציין את שמו כי אנחנו רוצים לעלות על שמו של הרופא, היא היתה אחות בבית החולים והיא אומרת לי כל פעם עלתה פרשיית ילדי תימן אז היא כאחות, עובדת חברים לצוות, היא אומרת, מדברים על ילדי תימן אז הרופא הזה אומר לה, תגידי לי מה עושים עניין מילדי תימן? התימנים הם כפויי טובה, הוא אומר לה.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

אני הייתי מבין אלה שחעברתי ילדים במו ידי אני אפילו הייתי מבין היוזמים האלה. מה? שילד יגדל במעברה? בתנאי עוני במצב כל כך נורא? למה שלא יגדל במשפחה עשירה? אני לא מבין את התימנים האלה? הם כפויי טובה, הם חסרי רגש והם לא מעריכים את מה שעשו למענם. אני חושבת שזה הכי חזק לסיים בזה. יש לי עוד הרבה דברים מה לומר אבל אני לא חושבת שאני, אמנם עשיתי רושם איך שעמדתי כאן שאני אולי שייכת לשנות ה-50' אבל השופט חושב שאני רוצה להביע כאן את דיעותי האישיות, הבעתי אותם בהרבה מאוד חזמנויות, גם ברדיו, גם בטלוויזיה גם בפני אלפי נשים זאת לא החזמנויות שלי להביע כאן אני אומרת כאן את מה שאני חושבת שסבא שלי היה רוצה להגיד כאן. אני נאבקת את מאבקם של הורי את הטרגדיה הנוראית הזאת שלקחו לאמא שלי נישלו אותה מכל וכל, את סבתא שלי, לקחו לאבא שלי כתבי יד עתיקים, איפה הם כולס? זה לא ייתכן שלא חיתה כאן שיטה זו יד זדונית. ואם כאן מישהי אמרה שחרב לאו אמר לה: תלכי לבן גוריון, אז למה שלא יזמנו? אם זו ועדת חקירה ממלכתית למה שלא יזמנו את רבין שחיה יד ימינו של בן גוריון בזמנו, שיבוא להעיד שהוא נקי כפיים. או כל מי שצריך לתת את הדין זה מה שאני רוצה להגיד שכל מי שצריך לתת את הדין שיבוא ויתן את הדין. זהו אני רק רוצה לסיים בתפילה שחיום יאמרו בקבר יוסף הצדיק שהוא נעדר הראשון שחקדוש ברוך הוא ישיב את יקירנו אלינו וישיב את חרפת עמו - ושבו בנים לגבולם.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. מימון: רגע רגע רגע, אני רוצה לשאול אותך, אני חושב שהיתה לך פה במה חופשית להביע גם מעבר למה שהיית צריכה, את כנראה לא כל כך מבינה את תפקיד ועדת החקירה ואני אסביר לך רק בכמה משפטים, כל מה שסיפרת נוגע לליבנו אנחנו שומעים את זה אנחנו יודעים, אנחנו מקליטים כל מילה, אבל לנו חשוב לשמוע עובדות. זה שאת מסתירה אצלך שמות,

מרים עדאני: אני לא מסתירה אני ..

כ.ה. מימון: סליחה סליחה, תני לי לדבר רגע, זה שאת לא מוסרת את השמות את רק מזיקה לוועדת החקירה. כי איך אנחנו נגיע לחקר האמת? על ידי הסיפורים של יוסף הצדיק שאנחנו בקיאים בהם? ועל ידי תחושות של חסבא ושל הסבתא? כל זה ידוע. אבל זה לא עוזר לנו לחקירה. מה שעוזר לנו זה אותו דוקטור ואותה זקנה. ואותה אישה דתיה ואת זה אני מבקש ממך היות והיטחת בנו ביקורת אז קודם כל תביני שאנחנו עומדים במצב שאנחנו שומעים סיפורים ולא יכולים לעשות שום דבר כי אין לנו שמות אין לנו מקומות ויש לנו רק הצהרות בהצהרות עם זה אי אפשר לעשות חקירה. לכן לוועדת החקירה הזו יש עורך דין שהוא נקרא תחקירן והוא יושב באולם הזה. והתחקירן הזה הוא גם שומר סוד והוא צריך לקבל את כל חנתונים שיש לך. ואם צריך להיות דיסקרטי הוא יהיה דיסקרטי. הוא יגיע לאישה הדתיה והוא יגיע לרופא זה החומר שחשוב לנו.

מרים עדאני: או. קיי. לכן רציתי להגיד יש לי עוד דברים שאני רוצה להגיד אבל אני מוכרחה להגיד את זה משום שבסך הכל

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

נכון שאני משתפת כאן רגשות אבל זה נושא שהוא כל כך חזק
 והוא כל כך רגשי.

כ.ה. מימון: מרים אנהנו שומעים את זה כל יום, ואנחנו רוצים,
 מרים עדאני: האנשים האלה יבואו להעיד והם ימסרו את העדות על
 פרטיה.

כ.ה. מימון: סליחה. אז תמסרי בבקשה לשמות לאותו עורך דין, היום.
 עכשיו כדי שנוכל להמשיך לחקור את העדות שלך. הערה
 אחרונה זה שאת מעירה שכל הסיפורים ידועים מה פתאום אני
 צריכה לומר? זה האסון שלנו. הסיפורים צריכים להרשם.
 צריכים להישמע. גם אם הם חוזרים על עצמם עשר פעמים. כי
 כל ילד שנעלם בשביל החורים שלו זה עולם ומלואו וחשוב
 שזה יירשם לדורי דורות גם אם התוצאות לא תחינה תוצאות
 חריפות במיוחד.

מרים עדאני: זה מקובל עלי ואני מכבדת את כל מה שהשופט אומר אבל
 מה שאני רוצה לומר זה שכתוצאה מהתחקיר שעשיתי אז באמת
 יש פה הרבה דברים שאני לא רוצה לייצג את האנשים הם
 יבואו וייצגו את עצמם ויש פה פרט נוסף שאני רוצה להגיד
 שבזמנו גיסתי שהיתה כאן והעידה היא וגיסי הלכו לארכיון
 ירושלים, ומצאו ספר שרשום בו כל ילדי תימן שנעלמו ובסוף
 הספר כתוב בפירוש שהוקמה ועדת חקירה אני לא זוכרת את
 השנה המדוייקת שמצויינת בספר, ורוב הילדים שרשומים בספר
 זה כמתים לא מתו אלא הוצאו לחוץ לארץ על ידי
 אפוטרופסים. זה כתוב בספר בארכיון ירושלים ואני פשוט
 עובדת שנוציא אותו. שחם יאתרו לי את הספר איפה הם מצאו

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

את זה. אז יש לי פרטים נוספים. נכון שאני אומרת את
 הדברים מתוך הרגש היום של אובדן אבל חשופט עצר אותי אז
 אני לא רוצה להמשיך להרבות בדברים. תודה רבה.

העדה - הגברת שלום יונה

כ.ה. יהודה כהן: מה שמך בבקשה?

יונה שלום: שלום יונה.

כ.ה. יהודה כהן: יונה שלום.

יונה שלום: יונה שלום.

כ.ה. יהודה כהן: ואני מזכיר לך שעלייך לומר את האמת את כל האמת
 ורק את האמת.

יונה שלום: אני אניד אמת. אפילו תביא לי תנ"ך אני אשים היד שלי
 על התנ"ך. אני באתי עולה חדשה מתימן,

כ.ה. יהודה כהן: רגע אחד, אני רוצה להגיד לך שחבקשה, יעקב זה
 בנך?

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: שיעקב הגיש, אין בה שום פרטים רק מבקש לזמן
 אותו וכנראה שגם אותך כדי שאת תתני לנו את הפרטים אז
 אני רוצה שתתחילי מחתחלה אתם הגעתם באיזה שנה מתימן?
 יונה שלום: '49.

כ.ה. מימון: רגע אחד, אתה יעקב? אתה הבן שלה? אז אולי כדאי
 שתעמוד על ידה תוכל לסייע לה לאט לאט למסור את העדות.

כ.ה. יהודה כהן: טוב, אז יונה, הגעתם ב-'49 ולקחו אותכם לאיזה
 מחנה.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

יונה שלום: עתלית.

כ.ה. יהודה כהן: עתלית?

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: כן. שם גרתם באוהלים?

יונה שלום: לא. צריפים.

כ.ה. יהודה כהן: צריפים. טוב בבקשה תדברי, היו איתכם שני חבנים

שמעון ויצחק?

יונה שלום: לא. איתי היו 3 חבנים, אני היח לי שמעון יצחק פה

בחדרה,

כ.ה. מימון: שמעון ויצחק,ף

יונה שלום: יצחק בעתלית. אני הבאתי אותו מתימן.

כ.ה. מימון: כתוב פה ששני ילדים נעלמו שמעון ויצחק.

כהן: טוב אני התכוונתי שמחמקור אולי יהיה יותר מדוייק אבל

אני אעדכן אני כבר מספר שנים שאני מתכתב במכתבים, בגילי

בגיל 12, ו-13 ועם כל החמשך של הפרסומת של ילדי תימן.

כ.ה. יהודה כהן: סליחה רגע, אתה מתכוון לתת את כל העדות או שאתה

רוצה ככה,

כהן: לא לא לא יש לי את המסמכים ואני אומר בדיוק.

כ.ה. יהודה כהן: אז שאמא תשב ואתה תעמוד. אז אתה יעקב? אם כן

יעקב שלום לוקח את מקום אימו וממשיך בעדות.

העד - מר יעקב שלום

יעקב שלום: ב-49' החורים שלי באו. אחרי יומיים אחרי הנחיתה, יום

יומיים לקחו את הילד אחי, שמעון בן 9 חודשים.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. יהודה כהן: הוא נולד בתימן?

יעקב שלום: תימן. בגיל 9 חודשים אחרי יומיים שנחתו לקחו, היתה שמה אחות או עובדת סוציאלית או מסיירת או מטעם הקבוצה שאומרים עליה שלקחה ילדים, קוראים לה דינה.

כ.ה. יהודה כהן: דינה.

יעקב שלום: כן. שם דינה.

כ.ה. יהודה כהן: זה היה במחנה עתלית?

יעקב שלום: עתלית בדיוק. אחרי יומיים שהם הגיעו לקחו את שמעון בגיל 9 חודשים.

כ.ה. יהודה כהן: לקחו אותו מאיפה מהאוהל?

יעקב שלום: מהצריף, האוהל,

יונה שלום: סליחה. אני אדבר איתו, לקחו מצריף וחפיס לפני יום יומיים, אני הלכתי אחרי יום תביאי לי הבן שלי, אמרה: מת. הלכנו למשרד איפה בן שלי? מת. מה מת? את לקחת אותו מאצלי מחבית שלי, מהצריף, לא ראינו ילדים ואין כלום רק במשרד. הלך שמעון.

כ.ה. יהודה כהן: אז רגע, זה היה תיכף אחרי שהגעתם נכון?

יונה שלום: כן כן כן אחרי,

כ.ה. יהודה כהן: ככה במספר ימים.

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: עכשיו, הם באו אל הצריף ולקחו את שמעון?

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: לאן לקחו אותו.

יונה שלום: הוספיטל אני לא יודעת ..

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. יהודה כהן: הוספיטל, בית חולים.

יונה שלום: כן כן. אנחנו לא ידענו מה זה.

כ.ה. יהודה כהן: הוא עוד ינק?

כ.ה. מימון: תשעה חודשים.

יונה שלום: תשעה חודשים הוא אוכל הוא שותה, שואלת אותי מה יש

לו? אמרתי לה שלשול. רק שלשול, זה אמת. אמת. אמרתי

לה רק שלשול,

כ.ה. יהודה כהן: זה היה כאשר היא באה בפעם הראשונה.

יונה שלום: זה פעם ראשונה,

כ.ה. יהודה כהן: כאשר היא לקחה אותו את אמרת לה שיש לו שלשול?

יונה שלום: כן כן.

כ.ה. יהודה כהן: והיא אמרה לאן היא לוקחת אותו?

יונה שלום: הוספיטל.

כ.ה. יהודה כהן: לבית חולים.

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: בית החולים בעתלית?

יונה שלום: לקחה אותו בעתלית כן היה משרד.

כ.ה. יהודה כהן: איך? על יד המשרד?

יונה שלום: בעתלית כן.

כ.ה. יהודה כהן: בעתלית. ואת אחרי יומיים שלושה חלכת לראות

אותו?

יונה שלום: כן, ביום השני חלכתי לראות אותו. תביא לי חבן שלי.

למחרת, אמרתי לה תביאי לי חבן שלי, אמרה כבר מת. מה מת?

לקחת אותו מ

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

- כ.ה. יהודה כהן: הגידי, אותה בחורה או האישה שבאה לקחת אותו?
 יונה שלום: לא בחורה, אותה בחורה. דינה דינה קוראים לה דינה.
 כ.ה. יהודה כהן: דינה?
 יונה שלום: כן.
 כ.ה. יהודה כהן: אחא. ואת הלכת למשרד?
 יונה שלום: כן.
 כ.ה. יהודה כהן: מי היה במשרד? דינה היתה במשרד?
 יונה שלום: פקיד. פקיד שמה על השולחן יושבים.
 כ.ה. יהודה כהן: היה עוד פקיד חוץ מדינה?
 יונה שלום: לא לא ראיתי דינה יותר. לא ראיתי. אולי יש בפנים אני
 לא ראיתי.
 כ.ה. יהודה כהן: אז מי היה שם על יד השולחן?
 יונה שלום: היו אנשים כותבים.
 כ.ה. יהודה כהן: את לא יודעת אף אחד?
 יונה שלום: לא לא. זה עולים חדשים לא יודעים לדבר.
 כ.ה. יהודה כהן: טוב, בסדר. ואחרי זה את לא שאלת איפה קברו
 אותו?
 יונה שלום: לא לא לא אמרו לי... לא איפה קברו אותו ולא הראו לי
 בו שום דבר לא הראו לי שום דבר.
 כ.ה. יהודה כהן: היה שם מישהו שדיבר ערבית תימנית?
 יונה שלום: לא.
 כ.ה. יהודה כהן: דיברו איתך בעברית?
 יונה שלום: לא. דיברו באידיש ואנחנו לא יודעים, בתימן לא יודעים
 לדבר.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

- כ.ה. מימון: לא יודעים אידיש.
- כ.ה. יהודה כהן: אחרי אותו יום שאמרו שהוא מת וקברו אותו, אתם עשיתם עוד משהו בשביל למצוא אותו.
- יונה שלום: לא לא. אני ישבתי אבל בצריף.
- כ.ה. יהודה כהן: האבא שלו היה איתך?
- יונה שלום: כן כן,
- כ.ה. יהודה כהן: והאבא גם כן לא חיפש לא שאל? לא הלך?
- יונה שלום: לא. חיפשנו חיפשנו, בכיתי בכיתי אין. אמרו מת.
- כ.ה. יהודה כהן: עכשיו, ישבתם באבל ודי חשבתם שהוא מת,
- יונה שלום: כן כן כן.
- כ.ה. יהודה כהן: האם אחרי הרבה שנים לא הגיע אליכם צו גיוס? או משהו כזה מחצבא?
- יונה שלום: לא. אפילו מחצבא של יצחק. השני הבן השני.
- כ.ה. מימון: לא. מדברים על הראשון.
- כ.ה. יהודה כהן: על הראשון לא היה,
- יעקב שלום: יש לי בתעודת עולה,
- כ.ה. מימון: כן. שהוא רשום?
- יעקב שלום: רשום ומחוק בסגול שהוא נפטר אין מספר אין כלום.
- כ.ה. מימון: תן לו את זה לצלם,
- כ.ה. יהודה כהן: זה על שמעון?
- יעקב שלום: על שמעון.
- כ.ה. מימון: תן לו את זה לצלם ותחזיר לו את זה.
- כ.ה. יהודה כהן: רגע, רק נשאל אותה, את כאשר הלכת למשרד היה לך ביד תעודת עולה?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

יונה שלום: לא.

כ.ה. יהודה כהן: יש... תעודה שלי חתום.

כ.ה. יהודה כהן: היה לך.

יונה שלום: כן אני אתן לך העתק תקחו אותו כן.

כ.ה. יהודה כהן: את ראית שמחקו את שמו?

יונה שלום: אני לא ראיתי. אנחנו התימנים אתה יודע התימנים, לא ידענו לדבר.

כ.ה. יהודה כהן: טוב את לא ראית? את לא ראית, טוב עכשיו את רוצה לספר לנו על יצחק.

יונה שלום: כן. יצחק אני גרתי במעברה בחדרה.

כ.ה. מימון: נולד שמה?

יונה שלום: נולדו שמה שני תאומים, היה חמישה שישה ילדים.

כ.ה. יהודה כהן: עם יצחק היה עוד תאום?

יונה שלום: כן. צדוק ויצחק אלה שני תאומים בנים.

כ.ה. יהודה כהן: מה השם של השני.

יונה שלום: צדוק ויצחק.

כ.ה. יהודה כהן: צדוק ויצחק.

יונה שלום: כן.

כ.ה. יהודה כהן: מה זה? זה מכתב מועדת, איזה ועדה שלגי או?

כ.ה. מימון: אתה יותר גדול משניהם חיית?

יעקב שלום: כן. אני השני

ונה שלום: כן. שמעון אחריו.

כ.ה. מימון: אתה חכי גדול.

יעקב שלום: אני הבן השני.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. יהודה כהן: שמעון היה השלישי?

יונה שלום: שמעון היה שלישי.

כ.ה. מימון: בן כמה היית כשעלו לארץ החורים.

יעקב שלום: בן שלוש.

כ.ה. יהודה כהן: עכשיו, יצחק, טוב, יצחק נולד ב-1952? ואיפה

הוא נולד?

יונה שלום: בחדרה באגרובן במעברה.

כ.ה. יהודה כהן: במעברה הוא נולד.

יונה שלום: כן בצריף נולד.

כ.ה. יהודה כהן: לא בבית חולים?

יונה שלום: לא לא. ... בבית חולים

יעקב שלום: סליחה אני רוצה לתקן במעברת אגרובט היא ילדה את

הילדים בבית החולים העתיק הישן בחדרה.

כ.ה. מימון: ברור

כ.ה. יהודה כהן: אז היא אומרת שלא. היא ילדה במעברה.

יונה שלום: הייתי גרה במעברה.

יעקב שלום: היו במעברה ולקחו אותה לבית חולים.

כ.ה. יהודה כהן: לקחו אותך לפני שילדת?

יונה שלום: ילדתי בבית חולים.

כ.ה. יהודה כהן: באיזה בית חולים?

יונה שלום: בית חולים הישנה בחדרה. בית יולדות.

כ.ה. יהודה כהן: בית יולדות בחדרה?

יונה שלום: כן כן. בית יולדות בחדרה.

כ.ה. יהודה כהן: ואת אחרי הלידה היית איזה זמן בתוך בית יולדות?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

יונה שלום: לא, אחת עשו לה ברית מילה שמה, ואחת עוד השני אמרו במעברה, בצריף, באגרובן, שניים.

כ.ה. יהודה כהן: השני לקחו למעברה.

יונה שלום: לא, אחד עשו לו ברית מילה, 8 ימים

יעקב שלום: סליחה אני אתקן, היא ילדה וחזרה הביתה.

כ.ה. יהודה כהן: אז שהיא תשב ואתה תגיד הרי אי אפשר הלוך ושוב.

יונה שלום: סליחה כן.

כ.ה. יהודה כהן: את ילדת תאומים או?

יונה שלום: כן תאומים.

כ.ה. יהודה כהן: כן. אחד שמו יצחק,

יונה שלום: וצדוק. כן

כ.ה. יהודה כהן: ליצחק עשו ברית מילה בבית היוולדות?

יונה שלום: כן כן

כ.ה. יהודה כהן: וצדוק לא?

יונה שלום: כן הלכתי בטח.

כ.ה. יהודה כהן: ולצדוק?

יונה שלום: בבית.

יעקב שלום: היא ילדה, חזרה הביתה היה ברית כרגיל. כרגיל, 4

חודשים היו בבית, ארבעה או חמישה,

יונה שלום: ארבעה חודשים או חמישה חודשים היו בבית, באח אחות

לבקר, בשם ברוריה. בשם ברוריה תבקר אומרת לי,

כ.ה. יהודה כהן: האחות שמה ברוריה.

יונה שלום: כן.

יעקב שלום: סליחה, האחות, עובדת סוציאלית איך שתקרא לזה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

קוראים לה ברוריה טרגרמן, שכונת ותיקים 6 בחדרה טלפון:
 325475, אזור חדרה. טרגרמן ברוריה.

כ.ה. מימון: כן.

מה היא עשתה ברוריה?

יונה שלום: באה לבקר אומרת הילדים מה יש לחם? שישה חודשים,
 ארבעה חודשים אמרתי לה אני נותנת לחם חלב נקי, אני
 נותנת לחם... נקיים, אומרת צריכים להיות בבית חולים
 רמבם, פה במעברה, אחר כך יום ראשון, אח"כ יום רביעי,
 היו"ר: מה בבית חולים רמבם בחיפה.

יונה שלום:

כן כן, לקחה אחד יום ראשון ואחד יום רביעי, אני חולכת
 לבקר לבקר, אמרה הנה תקחי אחד השני שבוע הבא אני אצלל
 לך תבואי תקחי אותו.

היו"ר: אז איזה לקחת?

יונה שלום:

לקחתי את צדוק. וחשני אמרו שבוע הבא תבואי תקחי אותו,
 בשבוע הבא שלחו לי מברק: מת.

היו"ר: אמרו לך שהוא מת.

יונה שלום: מת. כן.

כ.ה. מימון: במברק חביתה?

יונה שלום: כן. שלחו לי מברק מת. אנחנו לא הלכנו אין לי במה
 ללכת לשמה, אין לי, לא הלכנו ולא שום דבר, ואז מה הילד,
 יצחק בגיל 17 שולחים מקצין העיר חדרה, תשלחו אותו
 לאצלחם יצחק שלום יבוא לצבא, המכתב הראשון לא הלכתי,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

חמכתב השני אני הלכתי לקצין העיר ואמרתי תלכו לבית
 חולים רמבם ולא לשלוח אצלי,

היו"ר: את אמרת לו לקצין שיילך לבית חולים רמבם שם יגידו לו
 שהוא מת.

יונה שלום: אמרתי לו תבקש בית חולים רמבם, הלכתי במכתב השני.

היו"ר: כן. זהו?

יונה שלום:

כן. זה אמת.

כ.ה. מימון: רגע, כשיצחק כשקיבלתם את המברק שהוא נפטר לא הלכתם
 לבית חולים?

יונה שלום:

לא. יש לנו משפחה...

כ.ה. מימון:

אף אחד לא הלך לבית חולים.

היו"ר: לא היה להם כסף.

יונה שלום:

אמר לוחדי בא תיקח אותי לראות את הילד לקחו את הילד
 הראשון ולקחו השני, אמרו: לא הם לא לוקחים לא גונבים,

כ.ה. מימון: ויצחק היה בערך בן 5 חודשים?

יונה שלום: כן הוא וצדוק תאומים כן חמישה שישה חודשים - איפה

אמת? ואיפה הילדים? אנחנו גרים תחת חשמיים איפה?

היו"ר: טוב אני מבין שהיא גמרה, אתה יש לך איזה פרטים נוספים?

יעקב שלום: כן אני רציתי לחוסיף לגבי יצחק שיש בתעודת זהות שלו,

היו"ר: יעקב שלום ממשיך,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

יעקב שלום: תעודת זהות של יצחק יש לי, בזמנו הייתי בקשר בשנת '52 אחרי שכבר הודיעו לחורים שהוא נפטר אז נפטר, אז ההורים אתה יודע אז נפטר, אתה יודע הלא היו במצב של עוני, והם הודיעו בזמנו גם כשהתלוננתי בזמנו למשטרה, הייתי בגיל 12 או 11, עשו חקירה פה ושם, בא שוטר, ושלחו מכתב ממשרד הפנים, הוא מת, הוא נפטר בשנת '52, זה עוד לפני שיקבל אפילו לשכת הגיוס, בשנת '52 אבל אני יותר הלכתי עם המספר תעודת זהות שיש לי והם הוציאו תעודת פטירה בשנת 1963. כאשר הוא נפטר,

כ.ה. מימון: שהוא נפטר ב-63'.

יעקב שלום: הנה תעודת פטירה יש לי כאן.

כ.ה. מימון: איפה רמי? שיצלם את זה.

היו"ר: שיצלם מהמקורית. תשאיר את זה ונחזיר לך את המקורית.

כ.ה. מימון: זה תעודה שהוציאו לו ב-63'.

כ.ה. קובל: לא את התעודה הזאת הוא הוציא בשנת '90 אבל הפטירה ב-63',

יעקב שלום: זאת אומרת שבשנת '52 או שהוא נפטר פשוט כמו שאמרו לכולם לכל אלפי ילדי תימן ופה בשנת 1963 מוציאים בכל זאת תעודת פטירה שניה. כן. יש לי פה עוד מסמכים

היו"ר: זה הגשת.

יעקב שלום: זה יצחק. זה של שמעון. זה החתכתבות שלי רבת השנים שאני מתכתב עם כל הגורמים שעוד אפשר אם בכלל, לגלות משחו.

היו"ר: כן. זהו?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

יעקב שלום: זהו. תודה רבה.

היו"ר: טוב תודה רבה לך. חיים קוממי נמצא?

העד - מר חיים קוממי

היו"ר: סליחה, אתה בנו?

קוממי חיים: זה הבן שלי השלישי. השני.

היו"ר: טוב. אתה חיים קוממי כן?

קוממי חיים: כן.

היו"ר: אדון קוממי אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת את כל האמת

ורק את האמת. עכשיו תספר לנו מה שאתה רוצה להגיד, אנחנו

רואים פה מהמכתב, קודם כל, המכתב כתבת לסגן ראש העיר

בראש העין?

קוממי חיים: כן.

היו"ר: איך זה הגיע אלינו.

קוממי חיים: ....

היו"ר: משם שלחו את זה הנה כנראה. טוב אתם עליתם לארץ ב-1949?

קוממי חיים: כן.

היו"ר: ואשתך היתה בהריון בחודש ה-8 ובאיזה מעברה או באיזה מקום

שמו אותכם.

קוממי חיים: אנחנו היינו בעין שמר,

היו"ר: בעין שמר?

קוממי חיים: כן.

היו"ר: וכאשר הגיע הזמן ללדת לקחו אותה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

קוממי חיים: אז אמרו לי, היה לנו יצחק אריכה, אמרו, מי שלא יודע עברית ילך ליצחק אריכה והוא ידריך אותו בעברית, אנהנו התימנים לא יודעים,

היו"ר: אריכה היה המנהל במשרד?

קוממי חיים: המנהל במשרד במרכז במרכז לעולים אנהנו היינו במעברה והוא היה מנהל המרכז, אז אמרו לי, תשמע, מי שיש לו בעיות או אשתו צריכה ללדת, יגש ליצחק אריכה והוא ידריך אותו בתימנית כי הוא יודע עברית והוא ידריך אותנו.

היו"ר: טוב, עכשיו אשתך הגיע הזמן שלה ללדת מה קרה?

קוממי חיים:

קרה, אני הלכתי באותו יום ראיתי שהיא מסכנה, אמרתי לפני ש... עליתי ברגל ממחנה אלות למעלה הגעתי אליו, יצחק בוקר טוב, אומר בוקר טוב, מה הבעיה שלך? אמרתי הבעיה שלי אשתי צריכה ללדת אבל איך אנהנו יכולים לעשות תגיד לנו מה נעשה, תגיד, אנהנו מחר אם אתה יודע היא בסדר גמור, לא תגיד

היו"ר: מה הוא אמר?

קוממי חיים: אמר שהיא צריכה לא להיות בעין שמר,

היו"ר: איפה היא צריכה להיות?

קוממי חיים: בחדרה.

היו"ר: בבית חולים? בית יולדות?

קוממי חיים: בית יולדות בחדרה.

היו"ר: בית יולדות.

קוממי חיים: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

היו"ר: אז היא הלכה לחדרה.

קוממי חיים: אז היא הלכה לחדרה.

היו"ר: ושם היא ילדה.

קוממי חיים:

ילדה, אז אני הלכתי, לא הלכתי איתך הלכתי למחרת, לראות,

.. אמרו, קוממי מזל טוב יש לך בן, אמרתי, תחיו בריאים

ושלמים, העיקר שתחזור הבית בשלום,

היו"ר: עכשיו היא חזרה עם הבן למעברה?

קוממי חיים: נשארה שלושה ימים שם, אני הלכתי למחרת, אחרי כן,

אמרו היא תחזור עם הבן למעברה, למרכז לבית תינוקות,

אמרו איך שהחום יעבור אנחנו מסכימים אנחנו לא יודעים,

הלכנו חזרנו הלכה הניקה אותנו בבית, בבית תינוקות, חזרה

האישה הבית. כן? אחרי שהיא הניקה אותנו, אמא שלי ואחיות

שלי כולם אמרו איפה הילד? אמרנו בית תינוקות. למח לא

חבאתם אותו? החוק אומר שהוא יהיה בבית תינוקות אין לנו

מקום בבית. בצריף אנחנו שלושה משפחות איפה נשים את

הילד, רק בית תינוקות. אומרים מה זה בית תינוקות?

היו"ר: כן תמשיך,

קוממי חיים: כן, אחרי כן הלכה, אמרו, תשמע קוממי, אשתך היא

צריכה להיות כאן שלושה פעמים ביום, בבוקר בצהריים ובערב

תניק אותו ותחזור הביתה. איך תעלה? מרחק. אתה יודע זה

מרחק, כמו שאומרים ממחנה יהודה למאה שערים, בדיוק ככה

חולך, עוד אנחנו ממשיכים ככה, הגענו עד 5 ימים, אני

אמרתי ביום ה-8...

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

חיו"ר: איך?

קוממי חיים: ימול אותו מה שכתוב בתורה "וביום השמיני ימול...".
 בסדר גמור, אומרים: תשמע, אנחנו נודיע לך מתי שיהיה,
 הלכנו הביאו אותו לבית תינוקות, עלתה פעם ראשונה ופעם
 שניה ופעם שלישית, אמא שלי ממש עשתה לי חור בראש, אני
 רוצה לראות את התינוק איפה הוא, אנחנו באנו... שלושה
 בסוף אמרו אני רוצה לראות אותו, אישה זקנה מסכנה. אז
 אני אמרתי לה, אני מבטיח לך שאני אלך לחביא אותו.
 הבטחנו לה. הלכתי ברגל. עליתי למעלה, הלכתי ליצחק
 אריכה.

חיו"ר: אריכה?

קוממי חיים: יצחק אריכה כן אמרתי לו. תשמע אני מבקש ממך תעשה לי
 טובה, תעזור לי, אני רוצה לחביא לבית את הבן שהסבתא
 תראה אותו. הוא אומר אני אסדר שאני אביא אותו, הלך חיפש
 באיזה מקום עליתי אני והוא הבית לצריף איפה שאנחנו
 יושבים, ראו אותו חיבקו אותו נישקו אותו אמרו ברוך השם
 בריא ושלם אין בו כלום, כמו אחים שלו. ברוך השם בריא
 ושלם, טוב, הגענו עד היום החמישי אני מתכנן, אמרתי
 תשמע, אנחנו יהודים, אני מתכנן מה נעשה עם הברית, אמרו
 לי יש לו ברית והוא בריא אחרי.. הברית אנחנו תזמין את
 כל המשפחה שלך יבואו נעשה כאן ברית, לא נעביר אותו
 לחו... אין מקום, תעביר אותו יבוא לבית תינוקות נעשה לו
 ברית, איך קוראים לו אפילו היום.. יוסי,

חיו"ר: יוסי.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

קוממי חיים: יוסי. ...

כ.ה. מימון: מה רציתם בתימן לקרוא לו.

קוממי חיים: יוסף.

כ.ה. מימון: אמרו יוסי.

קוממי חיים: אמרו יוסי אמרנו יוסי. יוסי יוסי. אז אני עליתי,

כל יום כל יום היתה עולה למעלה, להניק אותו, יום אחד
 החליטה שחיא תעלה תניק אותו, עלתה ואני ... היום החמישי
 עלתה היא רואה להניק אות כמו כל יום כל יום, ..רואה
 חמיטה ריקה. רגע, אין. איפה הילד שלי? אמרו עוד מעט
 יחזור. מאיפה יחזור? הוא קצת יעני לא מרגיש טוב אבל הוא
 יחזור עוד מעט, מחר יחזור את יכולה מחר לבוא להניק
 אותו. טוב, האישה האמינה אבל חזרה בחזרה לא כמו כל יום
 שחבן בריא ושלם אומרת אמרו לי מחר שאני יעלה להניק
 אותו. אמרו, בסדר גמור, עלתה למעלה, הילד לא נמצא. איפה
 הוא? לקחנו אותו לחיפה. למה? הוא לא מרגיש טוב. מצונן.

היו"ר: אמרו לך לאיזה בית חולים.

קוממי חיים: לחיפה.

היו"ר: לא אמרו לך שם של בית חולים?

קוממי חיים: לא אמרו לי כלום, כלום. אנחנו לקחנו אותו עד שיהיה

בריא ונחזיר אותו, אמרו לה אפילו אחרי חודש ימים את
 יכולה לעשות לו ברית אמרתי בסדר גמור, האמנתי. יש לנו
 אמונה ועד היום הזה אני מאמין שהוא חי. למה? אני ברוך
 חשם כולם בריאים ושלמים, אני עד היום הזה לא מאמין שהוא
 מת. לא מאמין. יש לי רגש בלב.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

היו"ר: בסדר, אחרי שאמרו שלקחו אותו לבית חולים בחיפה, אחרי שאמרו שלקחו אותו לחיפה לבית חולים, מתי התעניינת מתי הלכת לראות אם הוא הוזר או לא הוזר?

קוממי חיים: אף פעם אמרו הוא יבוא הוא יבוא לא אמרו לי שום דבר, רק אחרי שבוע, אמרו: הלך לעולמו.

היו"ר: מת?

קוממי חיים: מת.

היו"ר: אחרי שבוע?

קוממי חיים: כן אחרי שבוע מיום שיצאה. איפה מת? אמרו: מת. מה אתה רוצה שנחזיר לך אותו מת? אמרתי תבואו תגידו לאמא ולסבתא ולכל המשפחה תראו לנו איפה מת, איפה הקבר שלו, שאנחנו נבוא אצלנו, אנחנו בשר ודם אף אחד לא יושב בעולם הזה בין במוקדם ובין במאוחר, כן? אז אני אמרתי, מה שיבוא מלמעלה אנחנו מקבלים, לא הלכתי התעניינתי אמרו אני מחכה בבית חשבנו אחרי שנה הייתי עולה ליצחק אריכה נו, יצחק, אמר, עוד מעט הוא יבוא אל תפחד, חודש שלא ראינו אותו ולא שמענו אותו,

היו"ר: ולא נסעתם לחיפה לראות אותו?

קוממי חיים: איפה? אם הוא היה מת היו לפחות מראים לי איפה הוא נקבר אבל אין מה יביא לי אבן במקומו? חלך חלך.

היו"ר: אדון חיים.

קוממי חיים: כן.

היו"ר: את הברית מילה לא עשו?

קוממי חיים: לא.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

היו"ר: אבל רציתם לקרוא לו יוסי?

קוממי חיים: יוסי.

היו"ר: אבל הוא לא קיבל שם כי אמרו לכם שהוא מת לפני שחשפתם

לעשות ברית מילה.

קוממי חיים: אני אמרתי לך אני הלכתי,

היו"ר: אני לא רוצה שתחזור על הכל תגיד לי אם אני אומר נכון,

קוממי חיים: מה אתה אומר?

היו"ר: אני אומר שרציתם לקרוא לו יוסי אבל הוא מת לפני שעשיתם

את הברית מילה,

קוממי חיים: בטח,

היו"ר: אז הוא מת בלי שם.

קוממי חיים: כן בלי שם.

היו"ר: כן. עכשיו, אתם באיזה פעם שחיא אתה או בני משפחתך

חתעניינתם באיזה מקום הוא קבור?

קוממי חיים: הלכנו, דיברנו, עם מי נדבר? עם האבנים? כל אחד לא

עונה, היתה אחות רעה היינו פעם אחת לשאול, כמה יש לך

ילדים בבית, אמרתי יש לי שלושה.

היו"ר: טוב הגיד לי, האחות הזאת אתה יודע מה שמה.

קוממי חיים: לא. בשביל מה אני אשקר עליך,

היו"ר: אני לא רוצה שתשקר אני שואל אם אתה יודע,

קוממי חיים: אישה באה אחות,

היו"ר: אבל היא היתה אחות מבית התינוקות כן?

קוממי חיים: כן,

היו"ר: לבשה לבן?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

קוממי חיים: לבשה לבן עם חלוק לבן עם הכל באו שניים שאלו אותנו,
 איך קוראים לילד אמרתי לה יוסי, כן? מתי הוא יחזור,
 אמרו לא יהיה פה אין מקום, אם אנחנו נחזיר אותו הוא
 יהיה חולה.

קוממי חיים: יהיה חולה חולה מה נעשה?
 היו"ר: טוב יש עוד משהו שאתה רוצה לחוסיף?
 קוממי חיים: מה אני יעשה? אני מחכה לו עד היום הזה ואני אראה
 אותו,

היו"ר: טוב אני מקווה שזה ייצא,
 קוממי חיים: מה זה יצא?
 היו"ר: בעזרת השם.
 קוממי חיים: אני מחכה לו, לא דובים ולא יער.
 היו"ר: טוב תודה רבה. גברת טובול, איפה חבת שלך? אז אם היא תרצה
 לחוסיף אחרי ההפסקה אז ניתן לה לחוסיף.

תיק מס' 111/95 - נעמי צברי

היו"ר: בתיק צברי 111/95, מבקשת האמא, נעמי צברי את נעמי כן?
 נעמי צברי: כן נעמי צברי.
 היו"ר: כן, טוב, תספרי לנו מה שחילדים שלך לא סיפרו.
 נעמי צברי:

אני יצאתי מחבית והיה לי פצע על הרגע הייתי צריכה ללכת
 לבית חולים,

כ.ה. מימון: זה היה בחאסד נכון?

נעמי צברי: הבעל שלי אמר: תקחי את הילדה איתך, מי ישמור? אז אני

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לקחתי את הילדה, הלכנו לשמח, אמרו: למי יש ילדים ייכנסו בלי תור. אני נכנסתי, לקחו לי את הילדה מחיד שלי בת שנתיים וחצי הילדה שלי, טוב, הלכתי לבקר, היום השני היום השלישי היום הרביעי לעליה אמרתי לכו תביאו הילדה, אנחנו נגיע לארץ ישראל, נכנסנו, מחכים, הילדה תבוא, מי... אף אחד לא נתנו לי ילדה לא היה לא מתה לא אף אחד, אין מישהו לדבר בכלל. אין עם מי לדבר. לקחו ילדה, למי נספר למי נגיד? למי? איפה חבת שלי? מי יתן לי? אף אחד לא יתן לי שום דבר. אחרי כמה זמן ובא השוטר לבית. איך משטרה נכנסת לבית ולוקחת תעודת זהות מהבעל שלי אני לא הייתי בבית, ולקח 20 לירות ואמר הוא יטפל בילדה ויביא אותה, לא נתן לא ילדה ולא תעודת זהות ולא כסף, ברח, שלום על ישראל. איך משטרה ותיקה, ותעשה את השקר? מה זה, זה לא ככה. זה לא ככה בארץ ישראל. אתם יודעים, לא זוכר לא אבא שלו ולא, רק אנחנו... בארץ, אני כל הזמן לא משקרת באף מילה, באף מילה לא בחוץ לארץ ולא פה. באמת. זה מה שהיה, אם היית בבית לא הייתי נותנת לו, אנחנו תימנים תמים לא יודעים מה יש לא צריך לקחת חשם שלו, וצריך לתת לנו ביד ולהחזיר לנו את הילדה. כלום כלום, לא ביד ולא שום דבר. שלום עליכם. מה אני יגיד לך, תחיו בריאים ותחיו חיים טובים וכל אחד... כל אחד בצרח שלו למח יקחו את הילדה שלי? מה יש לה? בריאה שלמה, אין בח כלום, מה, אני אמרתי לילדים שלי, אני לא הולכת לירושלים כל אחד בא הצוואר שלו, מה שחוא עושה ומה שלא

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

עושה. מה פתאום? יקחו לי את הילדה מן היד שלי? זה שלי
 אני גידלתי אני עשיתי הכל. היה לנו צער בדרכים בכלל. זה
 לא בא בקלות בכלל.

היו"ר: תגידי לנו רק את השם של הילדה.

נעמי צברי: קוראים לה ראומה. ראומה יעיש. ראומה צברי. כל הזמן
 אומרים, איפה הילדה? איפה הילדה? באמת בירושלים, איפה
 אנחנו הולכים לקבל אוכל אומרים, איפה הילדה? אמרתי בבית
 חולים, אמרו, הם ישלחו אותה, לא שלחו ולא שום דבר בגלל
 זה אני אמרתי לכם,

כ.ה. מימון: נעמי כל מה שאת מספרת זה היה במחנה האשד?

נעמי צברי: כן. איפה האוירון.

כ.ה. מימון: זאת אומרת שעלית למטוס בלי הילדה?

נעמי צברי: לא לא באוטובוס באוירון.

כ.ה. מימון: הוציאו אותה מהאוירון.

נעמי צברי: לא. הם לקחו לי,

כ.ה. מימון: לפני זה?

נעמי צברי: לפני זה כן,

כ.ה. מימון: בת כמה היתה רומיה.

נעמי צברי: אני כבר בת 82, הילדה בת שנתיים וחצי,

כ.ה. מימון: היתה בת שנתיים וחצי,

נעמי צברי: כן אני לא משקרת, באמת אני לא משקרת,

כ.ה. מימון: אף אחד לא אמר שאת משקרת, חס ושלום.

נעמי צברי: לא, אני כל הזמן לא משקרת באף מילה לא בחוץ לארץ ולא

פח. קשה לנו אנחנו כבר זקנים, את כל עם ישראל אני מברכת

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

אותו יום יום.

היו"ר: אני רוצה לשאול אותך, במחנה חאשד, את הלכת עם הילדה מפני שהיו לך פצעים ברגל נכון? פצע ברגל.

נעמי צברי: לא לא. רק היה לי פצע אחד, אז אמרו אני מוכרח ללכת אז בעל שלי הוא,

היו"ר: רגע רגע, אמרו לך שאת צריכה ללכת בשביל הפצע לאן? לאן הלכת?

נעמי צברי: אמרו לי לראות רופא בשביל הרגל.

היו"ר: אז איפה הלכת לאן הלכת לאן? למרפאה לאן?

נעמי צברי: אומרים הוספיטל. (בית חולים) אנחנו לא יודעים אנחנו לא יודעים בארץ בית חולים או,

היו"ר: את באת לבית חולים,

נעמי צברי: אני הלכתי שמה,

היו"ר: רגע רגע, תעני על השאלות

היו"ר: הלכת לשם עם הילדה בידיים כן? נכון?

נעמי צברי: כן. הילדה ביד שלי.

היו"ר: כן. עכשיו, הכניסו אותך לבית החולים בשביל טיפול בשביל הפצעים,

נעמי צברי: אני חשבתי בשביל הפצע,

היו"ר: טוב. לפני שטיפלו בך,

נעמי צברי: לא, לא... אותי אמרו מי שיש לו ילד או ילדה יבוא

בלי תור, לא עשו לי שום דבר אמרו אני יבוא מחרתיים, הם

לקחו לי את הילדה הלכתי ואני בוכה,

היו"ר: ואת הילדה לקחו ממך בתוך בית החולים? תחזרי על השאלה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

האם את הילדה לקחו ממך בתוך בית החולים?

נעמי צברי: כן, ואני הלכתי הביתה.

היו"ר: ומי לקח אותה?

נעמי צברי: אני לא יודעת אני לא מכירה מי לקח אותה.

היו"ר: בטח לא, אבל אחות רופא? מי לקח?

נעמי צברי: לא מכירה, יש הרבה ילדים אני לא יודעת, תימנים כל
אלה תימנים באמת,

היו"ר: סליחה, תשאלי אותה אם אחות או רופא לקח אותה?

נעמי צברי: לא לא ראיתי לא אחות ולא רופא. יש ילדים הרבה. לא
יודעת מיחי בית חולים לא מכירה.

היו"ר: טוב. זהו תודה רבה לך.

נעמי צברי: תחיו בריאים תחיו חיים טובים גם לכם תודה רבה.

היו"ר: טובול עוד לא חזרה? טובול לא חזרה. אז עכשיו ממשפחת
הינדי מה שמה הגברת? היא תעיד? אז הגברת הינדי לאה. שמך
לאה הינדי.

העדה - הגברת לאה הינדי

היו"ר: טוב אני מבקש אותך לזכור שאת צריכה להגיד את האמת את כל
האמת ורק את האמת.

לאה הינדי: את האמת וגם דיברתי הרבה פעמים, חקרו הרבה פעמים
בבית ובחוץ, אני סיפרתי ככה שהיינו בבית חולים בעין
שמר,

היו"ר: כן, באיזה שנה הגעתם את יודעת?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לאה הינדי : '49.

היו"ר : '49,

לאה הינדי : אז אמרו לי, באו לי לבית ואמרו לי, את הילדה, היא לא צריכה להיות איתכם, עם החורים,

היו"ר : רגע אחד, אתם לא כתבתם את חשם של הילדה מה שמח?

לאה הינדי : ציונה.

היו"ר : ציונה. זו היתה הבת הבכורה שלכם הראשונה. את אומרת

שכחודשיים לאחר שהייתם במחנה ילדת אותה בבית חולים

בחדרה? זה יכול להיות בית יולדות?

לאה הינדי : בית יולדות.

היו"ר : בית יולדות בחדרה. ואת אומרת פה שמבית היולדות חזרת עם

הילדה למחנה?

לאה הינדי : נכון.

היו"ר : המחנה היה עין שמר כן?

לאה הינדי : כן.

היו"ר : עכשיו, כאשר חזרת למחנה, כאשר חזרת למחנה, אספו את

הילדים לבית התינוקות,

לאה הינדי : נכון.

היו"ר : אמרו שכל הילדים צריכים ללכת לבית התינוקות?

לאה הינדי : כן.

היו"ר : וביניהם גם הילדה שלך?

לאה הינדי : כן.

היו"ר : כן.

לאה הינדי : וחלכתי יום אחד להאכיל אותה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

היו"ר: את היית כמו כולם היית חולכת כמה פעמים ביום בשביל
 להיניק אותה להאכיל אותה כן?
 לאה הינדי: כן.

היו"ר: אז יום אחד הלכת להאכיל אותה ומה קרה?
 לאה הינדי: אמרתי לה: אני רואה חילדה בוכה, אמרה: מה פתאום היא
 בוכה אכלה עכשיו בקבוק, אמרתי לה לא יודעת הנח היא
 בוכה, אמרה לי בסדר, אמרה לי טוב אולי נלך לרופא איתך
 ביחד, לכי להחליף ביגוד ותבואי, הלכתי להחליף ביגוד
 וחלכתי, הגעתי לא ילדה לא אחות לא כלום.

היו"ר: כאשר חזרת בשביל ללכת עם האחות אל הרופא לא מצאת לא אותה
 ולא את הילדה,

לאה הינדי: אז אמרתי איפה זה וזה, אמרו לי: שלחנו אותה עם האחות
 למחנה ב', אני לא יודעת איפה לפנות לא יודעת את הדרך לא
 יודעת לדבר מילה. הלכתי לבדי לחפש פה ושם, יש המון
 ילדים לא ראיתי אותה, חזרתי הביתה לאכול וישבתי כל
 יומיים אני חולכת למשרד, מה עם הילדה? הילדה בבית
 חולים, הילדה ביפו בבית דגאני, יום אחד בעפולה. איפה
 הילדה?

היו"ר: זאת אומרת שכל פעם אמרו לך על בית חולים אחר?

לאה הינדי: כן. או בבית דגן או בעפולה.

היו"ר: זה לא בית דגן זה דג'אני.

לאה הינדי: ביפו כן.

היו"ר: ביפו כן זה דג'אני.

לאה הינדי: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

חיו"ר: ועפולה זה בית חולים של עפולה כן.

לאה הינדי: כן. אז אני לא יודעת איפה לפנות אנחנו עולים חדשים
 אני מילה לא מדברת לא אוטובוס לא תחנה לא כלום אני
 יושבת במקום בחפיס. אני הולכת למשרד בוכה, אומר לי,
 תחכי בסבלנות אולי היא תבוא אולי תחזור, חכי איך לחכות?
 אמרתי מפעם לפעם אני אומרת: נו, נו, מה עם הילדה?
 הוא אומר לי: תשמעי, אולי היא מתה? אמרתי: איך מתה? לא
 גופה, לא דיברנו, לא קראו לא כלום, לא כלום לא שמענו,
 הוא אמר לי: טוב, מה נעשה? המשכתי הביתה לבכות איפה
 ללכת? אין לי איפה פתח לעיניים, לא מבינה מה הולך פה מה
 לדבר ואיך ללכת אני בוכה ובוכה וחולכת לשאול
 וחולכת לשאול ואומרים לי: זהו גברת אנחנו נודיע לך לבית
 . אמת. לא הודיעו לי לבית ולא שום דבר,

חיו"ר: לא הודיעו אף פעם?

לאה הינדי: כלום. כלום.

חיו"ר: כי במחנה עין שמר היה רמקול,

לאה הינדי: נכון,

חיו"ר: והיו מודיעים ברמקול, לא הודיעו על הילדה?

לאה הינדי:

לא לא, חס וחלילה, אם הודיעו לי אז אני אבוא אשקר ואגיד

אני לא ידעתי? איפה קבורה שלה? איפה אני אלך?

חיו"ר: לא קיבלת שום תעודת פטירה?

לאה הינדי: כלום.

חיו"ר: כלום.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לאה הינדי: עוד היה לי תעודת לידה, אמרו בנס ציונה במשטרה דרוש זה, קראו לי, וקראו לעוד כמה אנשים הלכתי עם תעודת לידה של חדרה ותעודת עולה, התמונות שלנו, מסרתי לחס במשטרה, טוב, תלכי הבית אנחנו נשלח... לא שלחו יותר עד היום,

היו"ר: באיזה תחנת משטרה היית?

לאה הינדי: נס ציונה.

היו"ר: נס ציונה?

לאה הינדי:

כן. אני מחכה תעודת עולה תבוא אנחנו צריכים את זה,

היו"ר: רגע רגע, אתם הייתם בעין שמר?

לאה הינדי: כן,

היו"ר: זה רחוק מנס ציונה, או שכבר עברתם,

לאה הינדי:

לא, כשאנחנו כבר פה בראשון.

היו"ר: הייתם כבר בראשון?

לאה הינדי:

כן. וקראו לנו לראש העין,

היו"ר: מתי בערך הייתם בתחנת המשטרה בנס ציונה?

לאה הינדי:

הרבה שנים, אולי 9 אולי 8,

היו"ר: אחרי? 9 שנים אחרי שעזבתם,

לאה הינדי:

ונתתי את התעודות שמה. אין. לא מסרו לי את התעודה. אמרו

אנחנו נשלח לך לא שלחו לי תעודת עולה, ביקשנו תעודת

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

עולה תעודת לידה, העבירו אותה המשטרה למקום אחר אז איפה אני אתפוס? לא יודעים, הלכתי אנחנו לא יודעים, אולי במשרד הפנים בירושלים? התעודות? אני לא יכולה לבוא למשרד הפנים,

היו"ר: היום אין לכם שום תעודה,

לאה הינדי: כלום, אפילו תעודת עולה.

היו"ר: את גם לא יודעת באיזה בית קברות קברו אותה אם היא מתה.

לאה הינדי:

לא. לא. המשכנו לשבת, ועדה, ועדה ועדה - אין.

היו"ר: היתה ועדה כמו שלנו שקוראים לה ועדת שלגי. שמעת על זה?

אתם הגשתם בקשה לוועדת שלגי שיבררו מה קרה לילדה?

לאה הינדי: הם באים אלינו. הם באים אלינו ומראיינים אותי, והיה

פעם צילום, משחו כזה, לפני זה שקרה את המקרה ביחוד

וזכו. ופעם באו לראש העין ראיינו אותי, הייתי.

היו"ר: ואמרו לך משחו אחר כך?

לאה הינדי: לא. לא.

היו"ר: יש בדו"ח של הוועדה האת שאני קורא לה ועדת שלגי כתוב

שהילדה נפטרה בבית חולים דג'אני, ב-22.4 בשנת '50 זאת

אומרת קרוב לתאריך שלקחו אותה ממך. אז זה את לא יודעת..

בבית קברות בגבעת שאול. עד היום את לא יודעת.

כ.ה. מימון: שם הבעל שלם הוא דוד?

לאה הינדי:

כן.

היו"ר: טוב. אנחנו מוסרים לך את הפרטים אנחנו לא יודעים אם זה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

נכון או לא נכון אבל אתם יכולים לחתעניין, אולי את

תרשמי את התאריך של הפטירה זה ב-22.4.50,

לאה הינדי: איך לראות?

היו"ר: תלכו לחברה קדישא שקשורה לבית הקברות קרית שאול זה בתל

אביב.

כ.ה. מימון:

היא נקברה ב-22.4,

_____ : היא נפטרה ב-22 ונקברה ב-24.

היו"ר: כן.

כ.ה. מימון: ככה כתוב אנחנו לא יודעים אם זה נכון או לא.

_____ : בקרית שאול בתל אביב,

היו"ר: אתם צריכים לנסות

_____ :

יש מצבה? יש...?

היו"ר: זה לא כתוב פה.

_____ :

איך אפשר בין כל הקברים לחפש.

היו"ר: לא צריך ללכת למשרד ולהגיד חנה יש לנו פרטים אלה ואלה,

כ.ה. מימון: זה מה שאני אומר לה, זה לא ועדה שלנו אנחנו לא

יודעים אם זה אמת, לא אמת אבל אני חושב שחייטם צריכים

לקבל את החודעה הזאת,

היו"ר: הועדה היתה צריכה להודיע.

לאה הינדי: לא הודיעה. לא עשינו אבל לא ישבנו לא כלום.

כ.ה. מימון: אנחנו עושים לכם שירות פשוט, קראנו את הדו"ח, כן.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

לפני שאתם באים אנחנו קוראים את כל החומר אז חשבנו אולי

אתם יודעים,

לאה היננדי: לא. תודה רבה תהיו בריאים.

היו"ר: תודה רבה.

תיק מס' 93/95 העדה - הגברת דליה עמר (חבת של עליזה טובול)

היו"ר: כן. איפה גברת טובול? את חבת?

דליה עמר: כן אני חבת,

היו"ר: את רוצה להשלים את העדות של אמא?

דליה עמר: כן,

כ.ה. מימון: מה שמך?

דליה עמר: שמי דליה עמר,

היו"ר: המשך העדות בתיק 93/95, מעידה חבת של עליזה טובול, מה

שמך?

דליה עמר: דליה עמר.

היו"ר: טוב דליה מה את רוצה להוסיף שאימך עוד לא אמרה?

דליה עמר: אבי נפטר וכל הזמן הסיפור הזה נמשך לאורך כל החיים

שלנו, גדלנו עם הסיפור הזה ורציתי להוסיף שחיתה מדריכה,

מדריכת עולים בשם יונה שהיא חיתה המקשרת בין העולים

לבין הממסד והיא שבאה, ואחי היה בן שנה וחצי, זה היה

הבן הראשון של ההורים שלי, רק הוא היה, רציתי לציין

שחיתה בעיה של תקשורת, ההורים לא ידעו עברית, לא היה

שירותים מסודרים של הסעות של דברים כאלה שהם יכלו למי

לפנות עם מי לדבר, וכשהיא לקחה את הילד לא ניתן להם

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

להישאר בבית חולים, הם דרשו ואמרו שאין אפשרות להישאר
 חם רק יבואו לבוא לבקר, במשך היום יומיים לפני שהודיעו
 להם שהוא נפטר, הדוד נשאר שם איתו וכשהוא עזב אחרי
 יומיים האבא שלי והסבא שלי הלכו ואז אמרו להם שהוא נפטר
 לפני 10 ימים, זה כבר היה אי תיאום

היו"ר: במועדים האלה.

דליה עמר: בדיוק והם טענו, איך? הרי היינו פה לפני 3 ימים,

היו"ר: זאת אומרת חם באו, שבוע שלם אמרו להם נודיע נודיע,

דליה עמר:

כן. ואמרו להם שהוא נפטר לפני 10 ימים, כשהם ראו אותו
 לפני 3 ימים והילד היה בריא ושלם ומשחק ומדבר וכולי.
 עכשיו אתמול מישחו לקח את אמא לגינזך המדינה ונתנו לה
 תעודת פטירה שיצאה אתמול, התעודת פטירה, גם כן יש
 סתירות די רבות בתעודת פטירה הזאת, אין חתימת רופא קודם
 כל, אין ציון שם בית חולים, אין תעודת זכות ושם בתיק
 נאמר שהוא ילד תוניסאי בן 3 חודשים,

היו"ר: ילד תוניסאי?

דליה עמר: כן. בן 3 חודשים כשהוא היה בן שנה וחצי, וגם כן,

היו"ר: השם מתאים?

דליה עמר:

כתוב "טבל רני" תאריך חלידה כתוב: 9.48, תאריך הפטירה:

7.12

היו"ר: רגע אז זאת אומרת שהוא נפטר עוד לפני שהוא היה בן שנה.

דליה עמר: כן. בדיוק. פה מוצהר כאילו שהוא בן 3 חודשים וחוא היה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

בן שנה וחצי,

היו"ר: כאשר הוא בא.

דליה עמר: כן. כשהוא הגיע לארץ, הוא היה הבן הראשון הבן הבכור של החורים,

היו"ר: איזה מספר זחות יש על התעודה?

דליה עמר: אין תעודת זחות, לא מצוין תעודת זחות פה.

היו"ר: מי אמר לך ללכת לגינזך המדינה?

דליה עמר: אמא שלי במקרה ידעה שככה תמיד נמצאת, כשהיא סיפרה את הסיפור היה שם איזה אדם אני לא יודעת אם היא תרצה לצוין את שמו היא צריכה לשאול אותו והוא לקח אותה אתמול לשם, שבוע שעבר, ואז נתנו לה את התעודה הזאת.

היו"ר: זה ודאי שזה היה בגינזך המדינה?

דליה עמר: כן כן.

היו"ר: לא במשרד הפנים?

דליה עמר: לא לא. במשרד הפנים נאמר לה הילד שלך חי וקיים ואיפה היית עד עכשיו הנה הכל מופיע איפה היית עד עכשיו? אז היא אמרה מה אמרו לי שהוא נפטר ואנחנו כל הזמן בדקנו ורצנו והלכנו ושוב כל הזמן הסתירות האלה במידע, וגם כן לא יודעת נראה לי שהתעודה הזאת היא סתם פיברוק אחד גדול.

היו"ר: טוב אז תתני שיצלמו אותה.

דליה עמר: בבקשה. עכשיו אני רציתי לספר עוד משחו, לפני 7 שנים הייתי בארצות הברית ונפל לידי עיתון, עיתון לאישה קראתי כתבה על משפחה פרסית ביבנה שחם סיפרו כאילו שחורים שלי

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

מספרים, אותו מקום אותה מדריכה, סיפור שכאילו שהחורים שלי עמדו וסיפרו את הסיפור ולאורך כל השנים שמענו כל מיני דברים כאלה. אני חושבת שיש פה איזשהו משהו נסתר שנתנו את הילדים לאימוץ ואני חושבת שצריך להוציא את התיקי אימוץ האלה, לפתוח אותם ולהגיד את האמת. אנחנו נסלה שזה קרה אבל לפחות שנדע שהחורים האלה יירגעו, שהילדים האלה קיימים אפילו אם הילד הוא גדל במשפחה ולא ירצה לחכיר בחורים שלו מאיזה סיבה שהיא, אבל שהחורים האלה, אני יודעת שאבי נפטר עם הרגשה מאוד כבדה, כל הזמן שהיה בר מצווה כשהגיע תאריך הבר מיצווה הוא חלם וכל החיים זה ליווה אותנו הסיפור הזה, לפחות שאמא שלי חיה שלפחות שהיא תדע, שזה ירגיע אותה, גם אם הוא לא ירצה לחכיר בה. שתדע שהוא חי וקיים וזהו. זה הבקשה שלנו.

היו"ר: את הזכרת בחתולה, שם של אני לא יודע אחות או,

דליה עמר: מדריכת עולים, היא היתה מדריכה.

היו"ר: מה היה השם,

דליה עמר: יונה יונה. ואני יודעת רק יונה מאבא שלי.

היו"ר: היא היתה מקשרת בין העולים בפרדס חנה?

דליה עמר:

כן.

היו"ר: לבין מי? לבין המשרד,

דליה עמר: לבין הממסד. אני לא יודעת בדיוק מה היה., אני הבנתי שהיו אנשים כמו עובדים סוציאליים כאלה, שחם קיבלו את העולים והם היו דואגים לצרכים, לבעיות, במקרה של הילד

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

שחוא חולה או משחו כזה.

היו"ר: מי זכר את השם שלה?

דליה עמר: אבי.

היו"ר: כן?

דליה עמר: כן. אבי היה אדם הרבה יותר משכיל אז הוא סיפר את הדברים האלה ואבי גם ניסה כל הזמן לבדוק ולחקור וכולי, אז הוא כל הזמן סיפר לנו את זה בפרוטרוט איך שהוא הגיע לבית חולים ואיך שאמרו לו את זה והוא טען אבל חיתה בעיה של תקשורת של שפה לא היה מי שידבר איתם, והאנשים הרופאים והאחיות ממש לא התייחסו אליהם. אמרו להם: זהו נפטר, תלכו וזהו. לא היה יחס לא היה למי לפנות עם מי לדבר, היה בעיה גם שלא היו אוטובוסים, היו בעיות קשות לעולים בזמנו לכן הדברים נשאר כמו שהם.

כ.ה. מימון: דליה, התעודה שנתת לנו כעת זו תעודת פטירה ממשרד הפנים. אתם הוצאתם אותה בגינזך המדינה?

דליה עמר: כן.

כ.ה. מימון: איך זה מסתדר? פה יש ממשרד הפנים פניתם אליהם לפני חודש, פחות מחודש והם אמרו שהרישום האחרון,

דליה עמר: נכון הילד חי וקיים,

כ.ה. מימון: הרישום האחרון שהוא חי במושב רווחה.

דליה עמר: כן. במושב רווחה נכון.

כ.ה. מימון: זאת אומרת שתוך חודש ימים, לפני חודש אמרו לך שחוא חי במושב רווחה ואותו משרד הפנים אמר לך חודש אחרי זה

שחילד,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

דליה עמר: הגינזך. כי התעודה הזאת היתה נמצאת,
 כ.ה. מימון: כן אבל על התעודה כתוב,
 דליה עמר: נכון אבל יש הרבה סתירות,
 כ.ה. מימון: אבל על זה כתוב משרד הפנים וגם על זה משרד הפנים,
 דליה עמר: בדיוק עכשיו עוד דבר,
 כ.ה. מימון: זה שהיא לקחה את זה בגינזך אני מבין מתוך זה שבמשרד
 הפנים יש שני רישומים. כי זה הפרש של חודש.
 דליה עמר: יש הרבה רישומים שחם סותרים את עצמם,
 כ.ה. מימון: רגע שליחה.
 כ.ה. קובל: פה אין מספר זהות,
 כ.ה. מימון: אז זה אולי מישחו אחר, רגע רק רגע אני אומר לא חשוב
 מאיפה התעודה כתוב על זה למעלה משרד הפנים וגם על זה
 משרד הפנים,
 דליה עמר: נכון,
 כ.ה. מימון: מה זה נכון מאיפה הוצאת את זה?
 דליה עמר: יש עוד סתירה כשהודיעו להורים שלי כשהבן נפטר הם היו
 עוד בפרדס חנה, הם היו עוד במעברה ואחרי כן הם הלכו
 למושב זבדיאל היו חודשיים או שלוש בסך הכל ומושב זבדיאל
 זה קרוב לרווחה, משום מה, הכתובת שמופיעה אצלם במושב
 רווחה, כנראה ביררו אחרי שהוא נפטר כביכול, איפה החורים
 שלי נמצאים. מענין שלא כתבו שכתובת בפרדס חנה אלא
 רווחה, שזה מושב קרוב לזבדיאל, זה שוב עוד סתירה בכל
 הפרטים ובכל חזה. כי איך הם יכלו לדעת אחרי שהוא נפטר
 שחם ברווחה,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. מימון: דליה תראי, בואי תשמעי אותי טוב. שני המסמכים כתוב עליהם,

דליה עמר: אני חבנתי אותך טוב, אתה שואל אותי אני לא יודעת לענות לך,

כ.ה. מימון: לא אני רוצה אבל לשמוע את דעתך. שני המסמכים לא חשוב מאיפה הוצאת, כתוב: "הוצא במשרד הפנים בירושלים" דליה עמר: נכון.

כ.ה. מימון: כתוב "18 ליולי 1995" זה לפני שבוע. דליה עמר: נכון,

כ.ה. מימון: בתעודה השניה 29.6.95 זאת אומרת 18 יום 19 יום נאמר שהוא גר ברוחה.

דליה עמר: נכון. אמת.

כ.ה. מימון: אבל יש פה הבדל ופה אני רוצה לשאול אותך, בתעודה הראשונה כתוב רוני ובתעודה השניה כתוב רני.

דליה עמר: נכון.

כ.ה. מימון: אולי זה שני אנשים אחרים? איך אתם יודעים שזה אותו איש? בדקתם?

דליה עמר: זה מה שניתן,

כ.ה. מימון: וגם תאריך הלידה,

דליה עמר: גם לא תואם וגם הפרטים לא תואמים אבל זה מה שהם נתנו לפי הפרטים,

כ.ה. מימון: אבל לא ראיתם פה רני ופה רוני ואין תעודת זהות וכולי,

דליה עמר: אתה שואל אותי? זה מה שהם נתנו הם פתחו תיק וטענו שזה

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

התיק לפי התעודת זהות של ההורים וזה מה שיש להם וכנראה שחוציאו ככה בכדי לפטור אנשים כתבו הכל ברשלנות וזהו זה הדברים עולים על פני השטח, כי לשקר אין רגליים. תראה, אמא שלי ואבא שלי כל הזמן היו בהרגשה, אני בטוחה שכל אמא חשה, חשה ויודעת בליבה אם הבן חי וקיים ואמא שלי לאורך כל השנים ועד היום יודעת שהוא חי וקיים. אם הוא היה נפטר אז היא היתה חשה את זה. בכל זאת אמא זה אמא, והסיפור הזה גם איך שהודיעו להם שהוא נפטר, הם ידעו שזה הכל.. ומה גם ששם במחנה עולים היו מקרים כאלה, הלכו וחזרו ונישנו והיה זעקה גדולה ולא היה להם למי לפנות ועם מי לדבר זה דברים שחזרו אצל כולם שם לא רק אצל ההורים שלי זה דברים שנעשו שם באותה תקופה ומישהו צריך פה לתת את הדין על הדבר הזה.

היו"ר: זה צילום?

דליה עמר: לא אין לי צילום,

היו"ר: טוב. תודה רבה לך, אני רוצה רק רגע אחד יש לי רק עוד שאלה שזה קשור עם התעודה הזו,

דליה עמר: כס,

היו"ר: אני חבנתי שהייתם בפרדס חנה ולקחו את הילד לבית חולים בפרדס חנה.

דליה עמר: נכון,

היו"ר: אתם גם כותבים פה וזה מתאים חנה, שאחרי מספר ימים באו לחודיע לנו על העברתו לעפולה אז זה כן מתאים עם התעודת פטירה פה כי יש פה, מבחינת מקום.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

דליה עמר: נכון חוץ מזה עפולה כתוב לא שם בית חולים,
 היו"ר: לא כתוב נפטר בעפולה וכתוב גם שהוא נפטר מדיזינטריה,
 דליה עמר: לא היה לו שום דבר,
 היו"ר: אני רק אומר לך מה התעודה אומרת, שזה מראה שאם התעודה
 נכונה אז הוא נפטר בעפולה ממחלה, אז הוא נפטר בבית
 חולים. יש פה גם, אין חתימת רופא, יש חתימה של פקיד
 רישום פטירות.

דליה עמר: אין שום דבר,
 היו"ר: טוב. זה מה שיש.
 דליה עמר: כל טוב תודה.

תיק מס' 92/95 - העדה - הגברת רות רפאלוב

היו"ר: אנחנו שומעים עכשיו עדות בתיק 92/95 והמבקשת היא, רות
 רפאלוב חברת קיבוץ אשדות יעקוב. זו את כן?

רות רפאלוב:

זו אני,

היו"ר: טוב, את מתבקשת לומר את האמת את כל האמת ורק את האמת.
 עכשיו, את למעשה העברת לנו קטע מעיתון מתאריך אוגוסט
 '94 שמפרט את הנסיבות שבחן נעלם בנד, הוא היה, אתם נתתם
 לו שם?.

רות רפאלוב: ראובן רפאלוב.

כ.ה. מימון: ראובן.

היו"ר: אולי את רוצה למסור את הגירסה שלך בקשר לנסיבות העלמו?

רות רפאלוב: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

היו"ר: בבקשה.

רות רפאלוב: אני גרתי במושב מ... התחתנתי בקיבוץ אשדות יעקב
 עברתי לגור במושב ... שם נולדו תאומים, בבאר שבע בבית
 חולים באר שבע,

היו"ר: תאומים?

רות רפאלוב: תאומים כן.

היו"ר: סליחה. באיזה שנה זה היה?

רות רפאלוב: '51.

היו"ר: בעלך היה איש קיבוץ,

רות רפאלוב: הוא היה בצבא אז,

היו"ר: לא אני סתם שואל כי,

רות רפאלוב: כן הוא היה בקיבוץ יחד איתי,

היו"ר: והוא עבר איתך למושב מסלום,

רות רפאלוב: בנגב כן. ושם נולדו התאומים הגעתי עם התאומים

הביתה, בריאים שלמים, הכל טוב ויפה, באיזה שהוא שלב אחד

התאומים הרגיש לא טוב, ובעלי אז היה חייל בצנחנים ואני

הייתי לבד,

היו"ר: אז רק ליתר דיוק, זה שחרגיש לא טוב היה ראובן?

רות רפאלוב: ראובן כן. הוא הרגיש לא טוב, ואז הזעקנו אותו נסענו

לבית חולים בבאר שבע כי גרתי במסלומה בבאר שבע אמרו לנו

שזה שיתוק ילדים, צריך לקחת אותו לפרדס כץ, לבית חולים

פרדס כץ, הוא לא מצויין כאן,

היו"ר: זה נדמה לי מצויין בכתבה לא?

רות רפאלוב: כן. בכתבה כן. הגענו לבית חולים פרדס כץ לקחו את

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

הילד ממני וביקשו לא לבוא לבקר, כי יכול להיות שאני
 יעביר איזה חיידק גם לתאום גם ליתר הילדים שנמצאים
 בסביבה. עמדתי בזה אבל צלצלתי כל הזמן הייתי בקשר עם
 הבית חולים,

היו"ר: עם פרדס כך?

רות רפאלוב: כן וכל הזמן אמרו לי שהילד בסדר, מרגיש יותר טוב
 מבקשים לא לבוא, לא באתי. כעבור 3 שבועות, אני מקבלת
 פתק לבוא לקחת את הילד.

כ.ה. מימון: פתק מבית החולים?

רות רפאלוב: אמת. פתק מבית חולים "נא לבוא לקחת את הילד", אני
 באה,

היו"ר: תשבי רגע, תרגעי, את קיבלת פתק ונסעת לבית החולים,
 רות רפאלוב: כן.

היו"ר: ושם נכנסת לאיזה משרד של בית החולים?

רות רפאלוב: אני באתי עם הפתק לבית חולים, ופגשתי את האחות
 שקיבלה ממני את הילד,

היו"ר: אה, את זיחית אותה?

רות רפאלוב: זיחיתי אותה כן. אמרתי לה: מרים מה עם הילד? "על
 איזה ילד את מדברת" אמרתי לה: הנה הפתק. אז היא לקחה את
 הפתק פשוט קרעה אותו לחתיכות. אמרתי לה, תגידי מה את
 עושה? היא אומרת: חבן שלך אותו הלילה שאת הבאת אותו?
 איך זה יכול להיות? הרי שלחתם לי פתק לבוא ולקחת את
 הילד,

היו"ר: וגם צילצלת כל הזמן,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

רות רפאלוב: וגם כל הזמן צילצלתי אמרתם לי שמצבו יוטב וחרבה יותר טוב והכל, ואתם פתאום אומרים לי שנאותו ערב הילד

נפטר - איך זה ייתכן?

כ.ה. מימון: באותו ערב שהכנסת אותו?

רות רפאלוב: אמת.

כ.ה. מימון: זאת אומרת 3 שבועות קודם,

רות רפאלוב: כן. שלושה שבועות קודם. אז אמרו לי גברת זה מה יש,

אז עכשיו נתנו לי מן פתק כזה שאיבחון המחלה לא ידוע. זה

מחבית חולים, איבחון המחלה לא ידוע בכלל, היות והיה לו

שיתוק ילדים כי בבאר שבע אמרו לי שיש לו שיתוק ילדים.

יש לי פה תעודת לידה של הילד יש לי פה צו קריאה לצבא,

היו"ר: קודם כל אני רוצה לשאול אותך, את זוכרת את השם מרים?

רות רפאלוב: מרים כן.

היו"ר: את יכולה לזהות את האחות הזו אם תראי אותה?

רות רפאלוב: אני לא יודעת מה להגיד לך כי זה 43 שנים עברו מאז.

היו"ר: איך היא היתה עדיין צעירה?

רות רפאלוב: לא. היא היתה אישה די מבוגרת, אחות.

היו"ר: את לא יודעת את שם משפחתה,

רות רפאלוב: לא. היא חתמה גם מרים,

היו"ר: אבל את יודעת שהיא היתה אחות בבית חולים פרדס כץ?

רות רפאלוב: אמת. היא היתה אחות.

היו"ר: עכשיו, את אומרת שיש לך תעודת לידה,

רות רפאלוב: אמת.

היו"ר: זו תעודה שהיתה אצלך? זאת תעודה ממך?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

רות רפאלוב: כן.

היו"ר: זאת אומרת, איפה ילדת אותו?

רות רפאלוב: "בסורוקה" בבאר שבע.

היו"ר: אני רואה שיש פה שם הרופא ד"ר חסל.

רות רפאלוב: חסל נכון. נכון.

היו"ר: ואחר כך אמרת שיש לך תעודה, תעודת זיהוי של הנפטר.

רות רפאלוב: כן. אבל יש שמה איזשהם סתירות שלא...

היו"ר: כן אבל זו תעודה משנת '52.

רות רפאלוב: נכון. וצו גיוס,

היו"ר: אבל כתוב פה בתוך התעודה שהילד שחה יום אחד,

רות רפאלוב: אמרתי הוא לא היה יום אחד.

היו"ר: זה מה שהם אמרו. האחות הזו.

רות רפאלוב: אמת.

כ.ה. מימון: זה אותו מספר זיהוי? אותו מספר?

היו"ר: פה יש מספר זיהוי אבל פה אין, זה צו התייצבות, אבל בתוך

התעודת התייצבות בתוך הצו יש פרטים על שהיה בבית חולים.

רות רפאלוב: לא זה פשוט צולם יחד זה הכל זה שלושה מסמכים שונים.

היו"ר: עכשיו מכיוון שהמצב שלך כלפי בית החולים לא היה של

מישהו שלא יודע מה נעשה איתו, שאת היית בדרכי היישוב

, אז,

רות רפאלוב: נכון.

היו"ר: את בטח שאלת טוב הוא מת אז איפה הוא? נקבר?

רות רפאלוב: בקרית שאול.

היו"ר: נתנו לך איזה פרטים על הקבורה.

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

רות רפאלוב: כן. אמרו לי בקרית שאול. אנחנו נסענו לקרית שאול ושאלנו, בדקנו את הספר של הנפטרים והיה כתוב שמה חובן רפאל.

היו"ר: חובן?

רות רפאלוב: חובן רפאל. אז ביקשנו את האיש שיושב שמה שילוח אותי למקום הזה שקבור, הלכנו. הלכנו. הלכנו וחלכנו אבל לא מצאנו קבר.

היו"ר: הוא לא מצא האיש הזה.

רות רפאלוב: לא הוא מצא ולא אנחנו מצאנו. לא. לא מצאנו שום קבר, היו"ר: ותעודת פטירה לא ניתנה לכם.

רות רפאלוב: כן ניתנה לי.

כ.ה. מימון: יש להם הכל. יש אישור קבורה ויש גיליון חולה, שם בעלך הוא חנוכה?

רות רפאלוב: נכון.

כ.ה. קובל: את הבאת אותו במו ידיך?

רות רפאלוב: במו ידי.

כ.ה. קובל: לפרדס כץ.

רות רפאלוב: לפרדס כץ.

כ.ה. קובל: היו עליו גם סימנים חיצוניים למחלה שאובחנה אצלו בבאר שבע כשיתוק ילדים?

רות רפאלוב: כשאני לקחתי אותו לבאר שבע לבית חולים, כשהרופא בדק אותו וחוא הבחין, הוא הכיר, פשוט הוא היה בן 4 חודשים פשוט לא עמד על הרגליים. הם החליטו זה שיתוק ילדים.

כ.ה. מימון: והיה לו איזה חלק משותק?

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

רות רפאלוב: לא.

כ.ה. מימון: את לא יודעת.

רות רפאלוב: לא. עוד לא. לא. לא. לא היה שום דבר, לקחתי לבית חולים ואני עוד הספקתי להניק אותו בדרך והכל ולא היה שום דבר.

היו"ר: טוב, יש לך מה להוסיף?

רות רפאלוב: כן. יש לי מה להוסיף כי אני לא יודעת איך להגיד את זה אבל נולד לנו עוד בן חיות וידענו שחבן הזה לא קיים נתנו עוד שם ראובן נתננו לו וזה פה טעות כנראה שעשיתי.

כ.ה. מימון: מה נתתם לו את אותו שם?

רות רפאלוב: כן. ראובן רפאלוב כן. ואחר כך יש התאום שלו קוראים לו אורי, הוא נמצא ברמלה בבית שאן, הם ניסו פעם לחקור את העסק הזה, הם הגיעו לירושלים אני לא יודעת בדיוק לאיזשהו מקום הם אמרו שהילד הזה הוא חי וקיים בבאר שבע עד גיל 12, מגיל 12 נעלמו עקבותיו.

היו"ר: זאת אומרת ברישומים נעלמו?

רות רפאלוב: כן.

כ.ה. מימון: וראובן שלך שיחיה הוא חי?

רות רפאלוב: הוא חי וקיים כן.

כ.ה. מימון: אבל הם אמרו שיש ראובן אחר שגר בבאר שבע,

רות רפאלוב: עד גיל 12,

כ.ה. מימון: ומת בגיל 12,

היו"ר: לא נעלם נעלם.

רות רפאלוב: נעלם, זאת אומרת עיקבותיו נעלמו בגיל 12,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ה. מימון: אה, כתוב פה בכתבה כי ראובן נפטר לפני שנים כשהיה

בן 15. זה אתם מסרתם?

רות רפאלוב: כן. זה לא 15 זה 12,

כ.ה. מימון: ומספר תעודת הזהות שלו היא ברצף עם תעודת הזהות של

ראובן,

רות רפאלוב: נכון.

כ.ה. קובל: של התאום של אורי?

רות רפאלוב: של אורי כן.

חיו"ר: אני פשוט רוצה לברר לעצמי שוב את הענין של החליכה לפרדס

כך. הוא היה בסורוקה. זה היה אחרי שהוא נולד וכבר היה

בבית וחבאת אותו שוב,

רות רפאלוב: הוא היה בן 4 חודשים, כאשר הוא חלה

חיו"ר: חלה וחבאת אותו לסורוקה?

רות רפאלוב: אמת.

חיו"ר: וזה היה לפי דרישת בית החולים סורוקה כאשר העברתם אותו

לפרדס כך?

רות רפאלוב: נכון.

חיו"ר: כן,

כ.ה. מימון: כי שמה טיפלו בחולים מיוחדים או מה?

רות רפאלוב: כן שמה היה בית חולים למחלות מדבקות בפרדס כך, לכן

ביקשו אותי לא להגיע, וכנראה שהייתי מאוד ממושמעת אז לא

הגעתי אבל הייתי כל יום מצלצלת.

כ.ה. מימון: אבל היית שם וראית את הילד.

רות רפאלוב: ברור ידעתי גם באיזה מיטה הוא שוכב,

ועדת החקירה הממלכתית לענין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 23 ביולי 1995

כ.ח. מימון: רק לא נתנו לך להיות במגע קרוב אליו,
היו"ר: ומי שדיברת איתו בפרדס כץ בטלפון את לא יודעת מה שמו,
רות רפאלוב: לא.
היו"ר: טוב תודה רבה לך. טוב סיימנו.

סוף דיון